

การศึกษาจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา

14 ต.ค. 2540

ปริญญาโท
ของ
มารศรี จันทรัมย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
พฤษภาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

68607

การศึกษาจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา

บทคัดย่อ

ของ

मारศรี จันทวัศมี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ
พฤษภาคม 2540

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์และระดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา โดยจำแนกครูตามเพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน ส่วนนักเรียน จำแนกตามเพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างนี้ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนที่อยู่นั้นเรียนเดียวกับครูประจำชั้น โรงเรียนน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวนครู 100 คน และจำนวนนักเรียน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามวัดจริยธรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามนี้ใช้วัดจริยธรรม 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความรักชาติ ความเมตตากรุณา ความสามัคคี มีคำถามด้านละ 5 ข้อ รวม 50 ข้อ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวน F-test และการทดสอบรายคู่โดยวิธีการของเซฟเฟ (Seffe Methods) คำนวณด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC+ ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. จริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. จริยธรรมของครูประถมศึกษาเพศชายและเพศหญิง แตกต่างกัน
3. จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีจริยธรรมแตกต่างกัน
4. ระดับจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับที่ 4

THE MORALS OF THE TEACHERS AND STUDENTS IN PRIMARY SCHOOLS

AN ABSTRACT

BY

MARASRI CHANTRARASMEE

Presented in partial fulfillment of the requirement for the
Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

May 1997

The purpose of this study were to compare the morals of the teachers and the students in primary schools in ten aspects, and to find out the level of each of those morals as well as the relationships among them. The teacher and the student were concerned with five and two variables respectively : The teacher's sex, age, work status, marital status and school group ; the student's sex and school group.

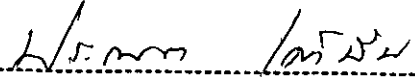
The sample consisted of 100 primary school teachers and 300 primary school students of prathom 5 and 6 in Bangkok.

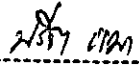
The instrument employed in the gathering of data was a questionnaire designed by experts to measure the above ten aspects of morals including responsibility, discipline, honesty, Justice and group spirit. There were five questions on each aspect of which the test reliability was 0.86. The statistical methods used in analyzing the data were mean, standard deviation, t-test, F-test, Sheffe' Methods and rank correlation the data collected were treated statistically by computerized program SPSS/PC+. The results were as follow :

1. The teachers' and the students morals were found to be significantly correlated at .01 level.
2. There was a significant difference in the moral of male and female teachers.
3. There was a significant school-group difference in the morals of male and female students.
4. The student also revealed that both teachers and students were found to be at the fourth lever of moral development.

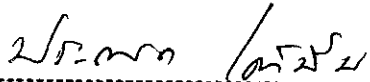
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

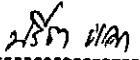
คณะกรรมการควบคุม

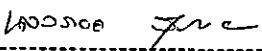
.....ประธาน
(ผศ.ประจต คำฉิม)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.ปรีชา ธรรมมา)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
(ผศ.ประจต คำฉิม)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.ปรีชา ธรรมมา)

.....กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ดร.นวลละออ สุภาพล)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พุทธสุวรรณ)

วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผศ.ประมต คำจิม ประธานควบคุมปริญญาโท และ ผศ.ดร. ปรีชา ธรรมมา กรรมการควบคุมปริญญาโท รวมทั้ง ผศ.ดร. นวลละออ สุภาพล ซึ่งเป็นกรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำในการทำปริญญาโท จนทำให้ปริญญาโทฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์ทุกท่าน และขอขอบคุณนักเรียนทุกคน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี รวมทั้งผู้ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

ประโยชน์ คุณค่า และคุณความดีแห่งปริญญาโทฉบับนี้ ขอมอบแด่พระคุณบิดา มารดาและครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และรากฐานทางการศึกษา จนทำให้ผู้วิจัย สามารถทำปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จได้ตามความมุ่งหวัง

มารศรี จันทร์ศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า 2
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า 3
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า 3
	นิยามศัพท์เฉพาะ 5
	นิยามปฏิบัติการ 6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 9
	ความหมายของจริยธรรม และจริยธรรม 10 ด้าน 9
	ทฤษฎีความรู้ว่าด้วยจริยธรรม 15
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของครู 20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของนักเรียน 20
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของครูและนักเรียน 23
	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม 23
	สมมติฐานของการวิจัย 25
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า 26
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 26
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 29
	การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล 32
	การจัดกระทำข้อมูล 33
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 34

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง	36
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน ของครูและของนักเรียนประถมศึกษา	40
ตอนที่ 3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูกับของนักเรียนประถมศึกษา	40
ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรอิสระ	48
ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความถี่ของระดับจริยธรรม เพื่อจัดระดับจริยธรรม รายด้าน และรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา	66
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	72
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	72
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	73
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	73
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	74
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้า	88

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	100
ประวัติผู้วิจัย	115

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรที่เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนที่อยู่ในชั้นเดียวกับครูประจำชั้น ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ	27
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ครูและนักเรียนประถมศึกษา	37
3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างครูและนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน	38
4 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา	40
5 สรุปค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา	44
6 แสดงลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา จากคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดไปต่ำที่สุด	45
7 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูกับของนักเรียนประถมศึกษา	46
8 แสดงค่าสหสัมพันธ์ (r) ค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรม 10 ด้าน ของครูกับของนักเรียนประถมศึกษา	47
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ	48
10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรอายุ	50
11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสถานภาพการปฏิบัติงาน	51

12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของ ครูประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสถานภาพการสมรส	52
13	วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของ ครูประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	53
14	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของจริยธรรมด้านความเคารพต่อกฎหมาย บ้านเมือง จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	54
15	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของนักเรียน ประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ	55
16	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน ของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	56
17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของ นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	58
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่คะแนนจริยธรรมด้านความยุติธรรมของ นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	59
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความเคารพต่อกฎหมาย บ้านเมืองของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน .	60
20	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความเสียสละของ นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	61
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความมีเหตุผลของ นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	62
22	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความรักชาติของ นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	63
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความสามัคคีของ นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	64

24	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านของ นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน	65
25	แสดงความถี่ระดับจริยธรรมรายด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา จากการตอบแบบสอบถามวัดจริยธรรม	66
26	แสดงความถี่ระดับจริยธรรมรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา	71

บทที่ 1

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การขยายตัว ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และการเปิดกว้างในด้านความสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนผสมผสานวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมกับนานาชาติ ทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนไป การดำรงชีวิตต้องมีการแข่งขันกันอย่างเห็นประโยชน์ในส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ขาดจริยธรรม ซึ่งเป็นผลกระทบต่อความค่านิยม ที่มีอยู่ดั้งเดิม จะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่เป็นข่าว มีการปล้น ฆ่า ชิงทรัพย์ ช่มชู้ ยกพวกตีกัน ฉ้อโกง หลอกหลวง ค้ากำไรเกินสมควร ฯลฯ เหล่านี้ล้วนชี้ให้เห็นถึงความเสื่อมทางจริยธรรม ส่งผลให้บุคคลที่มีพฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยสภาพแวดล้อม เพื่อความอยู่รอดของตนเองและพวกพ้อง ไม่คำนึงถึงบุคคลอื่น ๆ ผลที่เกิดขึ้นคือพฤติกรรมบางประการของบุคคลไม่เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในทางสังคม เช่น ลูกฆ่าพ่อ พ่อช่มชู้ลูก ครูทำโทษนักเรียนอย่างรุนแรง ตำรวจเป็นโจร หมอรับทาแท้ง โรงพยาบาลปฏิเสธคนไข้ที่ไม่มีเจ้าของไข้ วัยรุ่นติดยาเสพติด คนติดเชื่อเอดส์จากการสำส่อนทางเพศ ฯลฯ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการขาดความสำนึก และความประพฤติที่ดี เนื่องจากเห็นตัวอย่างจากสื่อที่เปิดกว้าง แต่ขาดการกลั่นกรอง ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการเลียนแบบจากบุคคลลึกลับซิด เช่น พ่อ แม่ ครู และเพื่อน ฯลฯ

การเปลี่ยนแปลงในสังคม การเลื่อนไหลทางวัฒนธรรม ทำให้เราประสบกับภาวะการเปลี่ยนแปลง สังคมมีความสับสนมากขึ้น การพัฒนาไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะปรัชญาในการพัฒนานั้นต้องพัฒนาไปพร้อมกันทั้งวัตถุและจิตใจ โดยระบบการศึกษาตั้งแต่เยาว์วัยจากสถานศึกษาที่เป็นแหล่งให้ความรู้ และอบรมบ่มนิสัยของผู้เรียนให้มีจริยธรรม ดังนั้นเป้าหมายในการแก้ไขจริยธรรมขั้นพื้นฐานมุ่งตรงมาที่โรงเรียนประถมศึกษา อันเป็นสถานที่ให้การศึกษแก่เด็กและบุคคลที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลักในการให้การศึกษาก็คือ ครู ผู้ทำหน้าที่พัฒนาทรัพยากรของสังคม อันหมายถึงนักเรียน

สังคมไทยปัจจุบันต้องการคนที่จบจากสถานศึกษาแล้ว มีความรับผิดชอบ มีระเบียบ ซื่อสัตย์สุจริต เคารพกฎหมายบ้านเมือง มีความยุติธรรม รักชาติ เสียสละ มีเหตุผล มีความ

เมตตากรุณา และมีความสามัคคี มากกว่าความรู้และทักษะในวิชาชีพเพียงอย่างเดียว นั่นก็หมายถึงว่า สังคมต้องการจริยธรรมภายในบุคคลนั่นเอง เพราะจริยธรรมภายในของบุคคลย่อมส่งผลออกมา เป็นพฤติกรรมของบุคคลนั้น และทฤษฎีทางจิตวิทยาในด้านการพัฒนาทางจริยธรรม มีหลักสำคัญ คือ ผู้ใหญ่จะต้องเป็นแบบอย่างในการกระทำที่ถูกต้องเหมาะสมด้วยเหตุผลที่คงที่และสม่ำเสมอ ซึ่งในความเป็นจริงผู้ใหญ่เองขาดหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมที่มั่นคง มีความสงสัยลังเลในเหตุผลด้านจริยธรรมของตนเอง และในบางครั้งมีความขัดแย้งกับจริยธรรมของสังคมด้วย *

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า จริยธรรมของครูน่าจะมีความสัมพันธ์กับจริยธรรมของนักเรียน อันเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์ของสังคมบ้างไม่มากก็น้อย เพราะครูเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียน จนอาจกล่าวได้ว่า นักเรียนมีเวลาใกล้ชิดกับครูมากกว่าพ่อแม่ ครูจึงเป็นบุคคลที่นักเรียนเชื่อถือ และรับการถ่ายทอดทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนชี้แนะ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางจริยธรรมของครูให้เป็นลักษณะพึงประสงค์ในสังคมปัจจุบัน และส่งเสริมบทบาทของครูในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนประถมศึกษาให้เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาลาดับจริยธรรมของครูประถมศึกษาและของนักเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ เรียงจากมากไปหาน้อย และหาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูกับของนักเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจริยธรรมของครูประถมศึกษา รายด้านและรวมทุกด้าน ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ตามตัวแปร เพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

5. เพื่อศึกษาระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูและของนักเรียน
ประถมศึกษา

✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะทำให้ทราบลำดับจริยธรรมของครูและของนักเรียน
ประถมศึกษาจากมากไปหาน้อย และรวมไปถึงทราบความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับ
จริยธรรม 10 ด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา

2. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของครู
และนักเรียนประถมศึกษา

3. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะทำให้ทราบความแตกต่างของคะแนนจริยธรรม
รายด้านและรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา

4. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะทำให้ทราบระดับจริยธรรมของครูและนักเรียน-
ประถมศึกษา

5. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะเป็นข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวง
ศึกษาธิการ กรมการฝึกหัดครู กรมวิชาการ กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษาเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ ใน
การส่งเสริมปรับเปลี่ยนจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา ให้เหมาะสมเป็นทรัพยากร
ที่มีค่าพึงประสงค์ของชาติต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มทวาราวดี กลุ่มอโยธยา กลุ่มสุโขทัย
กลุ่มกรุงธน และกลุ่มรัตนโกสินทร์

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในชั้นเดียวกับครูประจำชั้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มทวารวดี กลุ่มอโยธยา กลุ่มสุโขทัย กลุ่มกรุงธน และกลุ่มรัตนโกสินทร์

กลุ่มตัวอย่าง

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ 5 ห้องเรียนขึ้นไป ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 100 คน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในชั้นเดียวกับครูประจำชั้นในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 300 คน

ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นครู ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1.1. เพศ
1.1.2. อายุ
1.1.3. สถานภาพการทำงาน
1.1.4. สถานภาพสมรส
1.1.5. สังกัดกลุ่มโรงเรียน | 1.1.1. <u>เพศ</u>
1.1.2. <u>อายุ</u>
1.1.3. <u>สถานภาพการทำงาน</u>
1.1.4. <u>สถานภาพสมรส</u>
1.1.5. <u>สังกัดกลุ่มโรงเรียน</u> | แยกเป็น - ชาย
- หญิง
แยกเป็น - ต่ำกว่า 40 ปี
- สูงกว่า 40 ปี
แยกเป็น - ครูดีเด่น
- ครูทั่วไป
แยกเป็น - โสด
- ไม่โสด
แยกเป็น - ทวารวดี
- อโยธยา |
|---|--|---|

- สุโขทัย
- กรุงเทพมหานคร
- รัตนโกสินทร์

1.2 เมื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.2.1 เพศ แยกเป็น - ชาย
- หญิง

1.2.2 สังกัดกลุ่มโรงเรียน แยกเป็น - ทวาราวดี
- อโยธยา
- สุโขทัย
- กรุงเทพมหานคร
- รัตนโกสินทร์

2. ตัวแปรตาม เป็นจริยธรรม 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความเมตตา กรุณา และความสามัคคี

นิยามศัพท์เฉพาะ

ครู หมายถึง ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ใน 5 กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มทวาราวดี กลุ่มอโยธยา กลุ่มสุโขทัย กลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มรัตนโกสินทร์

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในชั้นเดียวกับครูประจำชั้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ใน 5 กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มทวาราวดี กลุ่มอโยธยา กลุ่มสุโขทัย กลุ่มกรุงเทพมหานคร และกลุ่มรัตนโกสินทร์

นียมปฏิบัติการ

* จริยธรรม หมายถึง การกระทำ การประพฤติปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งความคิดและเหตุผลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำเกิดความพอใจ และเป็นกรนำสันติสุขมาให้แก่สังคมและบุคคลได้ตามควรแก่กรณี รวมถึงการกระทำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัย มารยาท การดำเนินชีวิต ทั้งทางกาย วาจา ใจ อย่างถูกต้องเหมาะสม ใน 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความเมตตากรุณา และความสามัคคี

ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ด้วยความผูกพันด้วยความพากเพียร รอบคอบ และยอมรับในผลการกระทำของงาน ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ

ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติและปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมกับกฎข้อบังคับ ข้อตกลง มารยาท ศีลธรรมและกฎหมาย

ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติตนอย่างเหมาะสมตรงไปตรงมา หรือการปฏิบัติตรงต่อความเป็นจริง ทั้งทางกาย วาจา ใจ ต่อตนเอง ต่อหน้าที่การงาน ต่อบุคคลอื่น ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ

ความยุติธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และเหตุผลไม่ลำเอียง

ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่ทำอะไรรให้ละเมิดกฎ หรือระเบียบของกฎหมายบ้านเมือง และแสดงให้เห็นถึงการกระทำที่ทำตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ที่บ้านเมืองกำหนดไว้

ความเสียสละ หมายถึง ความไม่เห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้การช่วยเหลือด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ หรือกำลังสติปัญญา

ความมีเหตุผล หมายถึง ความสามารถในการใช้ปัญญา ในการคิดหาข้ออธิบาย รู้จักไตร่ตรอง ไม่หลงงมงาย มีความยับยั้งชั่งใจ ไม่ใช่อารมณ์

ความรักชาติ หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกให้เห็นว่า มีความต้องการที่จะจรรโลงความเจริญรุ่งเรือง และความเป็นเอกราชของชาติ

ความเมตตากรุณา หมายถึง ความรักใคร่ ความสงสาร บรรารณาที่จะให้ผู้อื่นมีความสุข และปราศจากความทุกข์

ความสามัคคี หมายถึง การประพฤติปฏิบัติ ที่แสดงถึงความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ร่วมมือกันทำกิจทุกอย่าง โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

จริยธรรมของครู หมายถึง การกระทำ การประพฤติปฏิบัติของครูต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งความคิดและเหตุผลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำเกิดความพอใจ และเป็นการนำสันติสุขมาให้แก่สังคมและบุคคลได้ตามควรแก่กรณี รวมถึงการกระทำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัย มารยาท การดำเนินชีวิต ทั้งทางกาย วาจา ใจ อย่างถูกต้องเหมาะสม ใน 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความเมตตากรุณา และความสามัคคี

จริยธรรมของนักเรียน หมายถึง การกระทำ การประพฤติปฏิบัติของนักเรียนต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งความคิดและเหตุผลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำเกิดความพอใจและเป็นการนำสันติสุขมาให้แก่สังคมและบุคคลได้ตามควรแก่กรณี รวมถึงการกระทำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัย มารยาท การดำเนินชีวิต ทั้งทางกาย วาจา ใจ อย่างถูกต้องเหมาะสม ใน 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความยุติธรรม ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความเมตตากรุณา และความสามัคคี

จริยธรรมของครูและนักเรียนวัดจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบบสอบถามเป็น
สถานการณ์ให้ผู้ตอบเลือกวิธีปฏิบัติ พร้อมเหตุผลในการเลือกปฏิบัติ ดังนี้

เมื่อพฤติกรรมไม่เหมาะสม	ได้คะแนน 1 คะแนน
เมื่อพฤติกรรมเหมาะสม เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง	ได้คะแนน 2 คะแนน
เมื่อพฤติกรรมเหมาะสม เพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ	ได้คะแนน 3 คะแนน
เมื่อพฤติกรรมเหมาะสม เพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม	ได้คะแนน 4 คะแนน

คะแนนรวมที่ได้จะเป็นคะแนนจริยธรรมของผู้ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนการตัดสินระดับ
จริยธรรมของครูหรือของนักเรียนพิจารณาจากความถี่สูงสุดของการเลือกตอบตามระดับจริยธรรม
4 ระดับ ในแบบสอบถาม คือ

- ระดับด้อยหรือขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม
- ระดับมีจริยธรรม เพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
- ระดับมีจริยธรรม เพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ
- ระดับมีจริยธรรม เพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของจริยธรรม และจริยธรรม 10 ด้าน

จริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่างๆ ด้วยลักษณะที่เกี่ยวข้อง จะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภทคือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกนั้น คือเป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่า การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม อีกประเภทหนึ่งคือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกของสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัด และผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูง คือ ผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมแรกมากกว่าและประเภทหลังน้อย (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2524 : 2) *

จริยธรรม เป็นลักษณะของมนุษย์ และหน้าที่เกี่ยวกับเกณฑ์ในการทำให้ความร่วมมือการจัดเตรียมทางสังคม ความสัมพันธ์ในรูปของการกระทำร่วมกันและสิทธิ (Piaget. 1960 : 1)

จริยธรรมเป็นความถูกต้อง เป็นความบริสุทธิ์ของความประพฤติของการกระทำในสิ่งหนึ่ง ๆ (Longman Dictionary of Contemporary. 1978 : 7)

จริยธรรม หมายถึง การปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้อง ดีงาม (Good. 1964 : 314)

จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึงปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและสังคม ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองขึ้นในสังคม และสมาชิกของสังคม คนที่จะปฏิบัติให้เป็นไปเช่นนั้นได้ ผู้ปฏิบัติตามหลักจริยธรรม จึงต้องประกอบกัน ทั้งความรู้สึกละเอียด และการปฏิบัติทางกายอันสอดคล้องกับจิตใจ (พนัส หันนาคินทร์. 2520 : 44)

จริยธรรม มีความหมาย 2 นัย คือ (โกวิท ประวาลพฤษ์ และภณิดา คูสกุล. 2536 : 6)

1. จริยธรรมเป็นหลักการและเหตุผลที่พิจารณาเกี่ยวกับ การกระทำ การพิจารณาตัดสินและการตัดสินใจ ซึ่งเป็นความหมายที่คนทั่วไปเข้าใจกันมาดั้งเดิม

2. จริยธรรมเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำ เป็นการตัดสินใจ การพิจารณาตัดสินเป็นคุณธรรมทางจริยธรรม ที่มีพื้นฐานอยู่บนการกระทำ และเจตคติที่สามารถสังเกตเห็นได้ ซึ่งความหมายนี้เป็นความหมายในแนวคิดแบบใหม่

จริยธรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงพฤติกรรม รวมทั้งความนึกคิดในสิ่งที่เหมาะสมต่อตนเองและสังคม ซึ่งก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง และพัฒนาตนเองและสังคม (อนุวัติ คุณแก้ว. 2538 : 15)

จริยธรรม คือ ปทัสถานของความประพฤติแห่งมนุษย์ในสังคม ซึ่งเป็นบุคคลที่พึงยึดถือในการดำเนินชีวิต การประกอบกิจกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ เกิดความเจริญรุ่งเรืองและความสุขแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม (สมาใจ เขียวสด. 2534 : 20)

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่ควรประพฤติซึ่งได้แก่ พฤติกรรม หรือการกระทำทางกาย วาจา และใจ อันดีงาม ที่ควรประพฤติปฏิบัติ (สุชีพ ปุญญานุภาพ. 2524 : 5)

จริยธรรม หมายถึง ประมวลความประพฤติและความนึกคิดในสิ่งที่ดีงามและเหมาะสม (ก่อ สวัสดิพานิชย์. 2522 : 18).

จริยธรรม หมายถึง แนวทางการปฏิบัติ อันเป็นลักษณะที่สังคมต้องการและประเมินแล้วว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้อง เหมาะสมรวมทั้งผู้กระทำที่จะได้รับความพึงพอใจว่า การกระทำนั้นเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น (วารี นิยมธรรม. 2536 : 9)

สรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง การกระทำ การประพฤติปฏิบัติ ต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม ทั้งความคิดและเหตุผลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุน และผู้กระทำเกิดความพอใจ และเป็นการนำสันติสุขมาให้แก่สังคม และบุคคลได้ตามควรแก่กรณี รวมทั้งการกระทำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี กฎหมาย อุดมการณ์ วินัย มารยาท การดำเนินชีวิต ทั้งทางกาย วาจา ใจ อย่างถูกต้องเหมาะสม

จริยธรรม 10 ประการ

ลาควน เกษตรสุนทร (2526 : 46) ได้จัดลำดับความสำคัญคุณลักษณะทางจริยธรรม เรียงลำดับไว้ 10 อันดับแรก ดังนี้

1. ความรับผิดชอบ,
2. ความมีระเบียบวินัย
3. ความซื่อสัตย์สุจริต
4. ความยุติธรรม
5. ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง
6. ความเสียสละ
7. ความมีเหตุผล
8. ความรักชาติ.
9. ความเมตตากรุณา
10. ความสามัคคี

1. ความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงออกถึงการรับผิดชอบ และรับชอบในการกระทำของตน มีความซื่อสัตย์ไว้ใจได้ สามารถจัดการเงินและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังหมายถึงความสามารถในการตอบสนองต่อหน้าที่ หรือข้อตกลงที่ตั้งไว้ตามอุดมคติ และหลักศีลธรรม (Funk and Wagnalls, 1961 : 2095)

ชวาล-แพรัตนกุล (2514 : 33) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความรับผิดชอบ ว่า หมายถึง ความสนใจ ความตั้งใจที่จะทำงานและติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไป ทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย โดยแสดงออกในรูปการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังอย่างมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่ได้รับงานมา

และ อนุวัติ คุณแก้ว (2538 : 51) ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การทำตามหน้าที่ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ การทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย การทำตามที่ตนเองได้พูดหรือได้ให้คำมั่นสัญญาไว้ และการยอมรับในสิ่งที่ตนเองได้พูดหรือได้กระทำลงไป ทั้งในด้านที่

เป็นผลดี และข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกครั้ง

สรุปได้ว่าความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น ด้วยความผูกพัน ด้วยความพากเพียร รอบคอบ และยอมรับในผลการกระทำของตน ทั้งพยายามที่จะปรับปรุง การปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ

✓ 2. ความมีระเบียบวินัย หมายถึง ระบบ ระเบียบ แบบแผน กฎเกณฑ์ และข้อบังคับต่าง ๆ กำหนดขึ้นเพื่อควบคุมประพฤติก และใช้เป็นแนวปฏิบัติให้เกิดความพร้อมเพรียง ความสงบเรียบร้อย และความเจริญมั่นคงต่อบุคคล และชาติ บ้านเมือง เช่น กฎหมาย คำสั่ง ข้อบัญญัติ กฎของลูกเสือ ระเบียบของโรงเรียน เป็นต้น

วินัยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. วินัยภายนอก ได้แก่ ระบบระเบียบ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่ทุกคน จะต้องปฏิบัติตาม ถ้าไม่ปฏิบัติถือว่าผิด ไม่ว่าจะพอใจ เต็มใจ หรือไม่ก็ตาม

2. วินัยตนเอง เป็นสิ่งที่เกิดจากการปลูกฝัง ความรู้สึกสำนึก และประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย ทานสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ทั้งต่อหน้าและลับหลัง เคารพต่อสิทธิหน้าที่ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ โดยไม่ต้องถูกบังคับ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อตนเอง และส่วนรวม (วิชิต คณิสสุท เกษม และคนอื่น ๆ. 2534 : 22)

สมศักดิ์ สันธะระเวทย์ และคนอื่น ๆ (2529 : 4) ได้กล่าวว่า ระเบียบวินัย หมายถึง ระเบียบข้อบังคับ กฎ คำสั่ง และกติกาดัง ๆ ที่วางไว้ เพื่งำให้บุคคลปฏิบัติตาม อันได้แก่ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน กฎกติกาของกิจต่าง ๆ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การประพฤติและปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เหมาะสมกับกฎข้อบังคับ ข้อตกลง มารยาท ศีลธรรม และกฎหมาย

3. ความซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วย สัจจะ ความจริงใจ การไม่พูดเท็จ การไม่พูด บิดเบือนจากความจริง การไม่อำพรางความจริง การไม่พูดคำหยาบ (สมศักดิ์ สันธะระเวทย์ และคนอื่น ๆ. 2533 : 15-16)

สุกรี เจริญสุข และคนอื่น ๆ (2533 : 237-238) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความสุจริต หมายถึง ความประพฤติชอบ มี 3 อย่าง คือ

1. ประพฤติด้วยกาย เรียกว่า "กายสุจริต" คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลัก

การฉ้อ และเว้นจากการประพฤติผิดในกาม

2. ประพฤติชอบด้วย วาจา เรียกว่า "วาจาสุจริต" คือเว้นจากการพูดเท็จ เว้นจากการพูดล่อลึง เว้นจากการพูดคำหยาบ และเว้นจากการพูดเพื่อเจ้อ

3. ประพฤติชอบด้วยใจ เรียกว่า "มโนสุจริต" คือไม่โลภอยากได้ของผู้อื่น ไม่พยายามบงการผู้อื่น และมีความเห็นตามทำนองคลองธรรม

สรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การปฏิบัติตามอย่างเหมาะสมตรงไปตรงมา หรือการปฏิบัติตรงต่อความเป็นจริง ทั้งทางกาย วาจา ใจ ต่อตนเอง ต่อหน้าที่ ต่อบุคคลอื่น ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ

✓ 4. ความยุติธรรม หมายถึง ความเที่ยงตรง ความชอบธรรม หรือความที่ชอบด้วยเหตุผล ความยุติธรรมต้องอาศัยเหตุผล และความถูกต้องเป็นเครื่องตัดสิน การที่จะตัดสินว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีความถูกต้องหรือผิดนั้น จะต้องอาศัยข้อเท็จจริงและเหตุผลประกอบ จึงจะเกิดความยุติธรรม และผู้พิจารณาตัดสิน จะต้องเป็นคนที่เที่ยงธรรมไม่ลำเอียง โดยไม่เห็นแก่ตนเอง พวักพอง หรือเพราะความรักใคร่ ความกลัว ความเกลียดชัง หรือเพราะหลง (วิจิต ฌินธุสเกษม และคนอื่น ๆ, 2534 : 40-42)

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์ และคนอื่น ๆ (2533 : 17-18) กล่าวว่า ความยุติธรรม หมายถึง การปฏิบัติชอบ และเที่ยงตรงด้วยเหตุผล โดยแสดงออกด้วยการกระทำ ปราศจากอคติหรือความลำเอียง 4 ประการ คือ

1. จันทาคติ คือความลำเอียงเพราะความรัก
2. โทสาคติ คือความลำเอียงเพราะความโกรธ ความเกลียด
3. โมหาคติ คือความลำเอียงเพราะความงัว
4. ภยาคติ คือความลำเอียงเพราะความกลัว

สรุปได้ว่า ความยุติธรรมหมายถึง การประพฤติปฏิบัติด้วยความเที่ยงตรง ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และเหตุผลไม่ลำเอียง

✓ 5. ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง หมายถึง พฤติกรรมที่ไม่ทำอะไรละเมิดกฎหรือระเบียบของกฎหมายบ้านเมือง และแสดงให้เห็นถึงการกระทำตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ที่บ้านเมืองกำหนดไว้ (ลาตวน เกษตรสุนทร, 2526 : 12)

สรุปได้ว่า ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง เป็นจริยธรรมภายในของบุคคลที่
แสดงออกจากการผสมผสานกันของจริยธรรมลักษณะอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความ
ซื่อสัตย์สุจริต ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี และ ฯลฯ

✓ 6. ความเสียสละ คือ การให้ การบริจาค หรือการสละสิ่งที่เราควรได้รับหรือมี
อยู่น้อยให้แก่ผู้อื่น เช่น การสละสิทธิ สละความสุข และความสะดวกสบายที่ควรได้รับ เพื่อ
แลกเปลี่ยนความสุขสงบให้แก่ชาติบ้านเมือง ทำให้หลายรูปแบบ เช่น การแสดงน้ำใจต่อผู้อื่น
ทำบุญส่งเสริมศาสนา แบ่งปันทรัพย์สินของให้แก่คนที่ขาดแคลนหรือประสบภัย สละสิทธิที่ควร
ได้รับ หรือสละความสุขเล็ก ๆ น้อย ๆ สละแรงงานช่วยทำประโยชน์ให้สังคม วิชาช่วย
เหลือ บริจาคโลหิต บริจาคดวงตา สละชีวิตเพื่อแลกเปลี่ยนความสุขให้แก่บ้านเมืองหรือ
พลีชีพเพื่อชาติ

สรุปได้ว่า ความเสียสละ หมายถึง ความไม่เห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้
การช่วยเหลือด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา (ลาตวน เกษตรสุนทร. 2526 :
11-12)

✓ 7. ความมีเหตุผล เป็นการตัดสินใจหรือการกระทำโดยสามารถอธิบายสาเหตุและ
ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้ คนที่มีเหตุผล ก่อนที่จะทำสิ่งใด ต้องคิดอย่างรอบคอบ ถึงผลได้ผล
เสียที่จะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้น ๆ ความมีเหตุผล ทำให้บุคคล คิด พุด และกระทำอย่าง
มีหลักการ ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ ไม่ถือมั่น แต่จะยึดหลักการแห่งความถูกต้อง ใช้สติปัญญาใน
การตัดสินใจ หลีกเลี่ยงการใช้อารมณ์

สมศักดิ์ สินธุเวชช์ และคนอื่น ๆ (2533 : 17) กล่าวไว้ว่า

เหตุ หมายถึง สิ่งหรือเรื่องที่ทำให้เกิดผล

ผล หมายถึง สิ่งที่เกิดจากเหตุ

เหตุผล หมายถึง ความคิดพิจารณาอย่างรอบคอบมีผลดี ผลเสีย ที่เกิดขึ้นจาก
เรื่องหนึ่งเรื่องใด คนที่มีเหตุผลนั้น เมื่อจะกระทำสิ่งใดก็ตาม จะต้องมีหลักเกณฑ์ และยึด
หลักความถูกต้อง

สรุปได้ว่า ความมีเหตุผล หมายถึง ความสามารถในการใช้ปัญญาในการคิดหา
คำอธิบาย รู้จักไตร่ตรอง ไม่หลงงมงาย มีความยับยั้งชั่งใจ ไม่ใช้อารมณ์

✓ 8. ความรักชาติ มีความหมายเดียวกับ ความจงรักภักดี ดังที่ สุกรี เจริญสุข และ
คนอื่น ๆ (2533 : 256) ให้ความหมายของความจงรักภักดีไว้ว่า หมายถึง การผูกใจรัก
ด้วยความเคารพนับถือ หรือการรู้สึกสำนึกในบุญคุณอย่างยิ่ง คนไทยทุกคนต้องมีความจงรักภักดี
ต่อสถาบันหลักของประเทศ คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยการแสดงความเคารพ
เทิดทูนบูชา ยอมสละชีวิต เพื่อปกป้องรักษาให้คงอยู่ตลอดไป

สรุปได้ว่า ความรักชาติ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลแสดงออกให้เห็นว่า มีความ
ต้องการที่จะจรรโลงความเจริญรุ่งเรือง และความเป็นเอกราชของชาติ

✓ 9. ความเมตตากรุณา เกื้อกูล สัพยัธธรรม และคนอื่น ๆ (2538 : 316) กล่าวว่า
เมตตา หมายถึง ความรักความปรารถนา จะให้ผู้อื่นเป็นสุขด้วยจิตใจบริสุทธิ์
ปราศจากกิเลสทั้งปวง ความเมตตาเป็นความรู้สึกที่อยู่ในจิตใจของบุคคล แสดงออกมาทาง
พฤติกรรม

กรุณา หมายถึง ความสงสาร คิดจะให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

สรุปได้ว่า ความเมตตากรุณา หมายถึง ความรักใคร่ ความสงสาร ปรารถนาที่จะ
ให้ผู้อื่นมีความสุข และปราศจากความทุกข์

✓ 10. ความสามัคคี หมายถึง การแสดงออก ซึ่งการร่วมแรงร่วมใจกันเพื่อปฏิบัติงาน
ให้สำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามัคคี ต้องอาศัยความอดทน เสียสละ ความเห็น
อกเห็นใจซึ่งกันและกัน ตระหนักในปัญหาาร่วมกัน ทั้งนี้จะต้องมีการทำกิจกรรมร่วมกันบ่อย ๆ
จนเห็นผลดีของการร่วมมือมากกว่า การแยกทำอะไรอยู่เพียงคนเดียว ความสามัคคี จะก่อให้เกิด
เกิดความรักใคร่ กลมเกลียวกัน และสามารถปฏิบัติงานทุกอย่างได้สำเร็จ

สรุปได้ว่า ความสามัคคี หมายถึง การประพฤติ ปฏิบัติ ที่แสดงถึง ความพร้อม
เพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกันทำกิจทุกอย่าง โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า
ประโยชน์ส่วนตน

ทฤษฎีความรู้ว่าด้วยจริยธรรม

นักทฤษฎีจริยธรรมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน บางคนเชื่อว่าสังคมมีอิทธิพลต่อการ
พัฒนาจริยธรรมของบุคคล บางคนเชื่อว่าความพร้อมที่จะมีความเจริญทางจิตเจ้านั้นแฝงในตัว

ของบุคคล ตั้งแต่แรกเกิด เมื่อโตขึ้น ลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลจะเริ่มแสดงตัวเด่นชัด และเปลี่ยนแปลงไปตามวิถีทางที่กำหนดไว้แต่เดิม โดยมีสภาพแวดล้อมเป็นตัวแปรที่สำคัญในการพัฒนาจริยธรรม ในที่นี้จะขอเสนอทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) นักทฤษฎีกลุ่มนี้ เชื่อว่า สิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือวัฒนธรรมเป็นตัวการในการกำหนดเงื่อนไขทางสังคม (Social Contingency) ให้แก่เด็กตั้งแต่เกิด โดยยึดเอาหลักการเสริมแรงหรือหลักการเชื่อมโยงมาอธิบายวิธีการ โดยมีความเชื่อเบื้องต้น ดังนี้

1.1 พัฒนาการทางจริยธรรม เกิดจากการเจริญเติบโตของการคล้อยตาม กฎเกณฑ์จริยธรรมของสังคม ทั้งทางความประพฤติ และอารมณ์มากกว่าเกิดจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสมอง (Cognitive Structure Change)

1.2 แรงจูงใจพื้นฐานที่ทำให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรมทุกจุดมีรากฐานจากความต้องการทางชีวภาพหรือความต้องการรางวัลจากสังคมและหลีกเลี่ยงการลงโทษ

1.3 พัฒนาการทางจริยธรรมมีความผูกพันกับวัฒนธรรม

1.4 พื้นฐานทางจริยธรรม- (Basic Moral Norm) เกิดขึ้นภายในจิตใจโดยสาเหตุจากกฎเกณฑ์วัฒนธรรมภายนอก

1.5 สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางจริยธรรมมากเท่าใดขึ้นอยู่กับปริมาณของรางวัล การลงโทษ การห้าม และการเห็นแบบอย่างของพ่อแม่และบุคคลอื่น ซึ่งเป็นตัวแทนของสังคม (Socializing agent) (Skinner, 1971, : 101-128)

จริยธรรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม แยกเป็นประเด็นหลักในการพิจารณา ออกเป็น 2 ประเด็น คือ

1) ต้นกำเนิดของพฤติกรรม ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมระบุว่า พฤติกรรมส่วนมากของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ การเรียนรู้มี 2 แบบ คือ การเรียนรู้จากผลกรรม เป็นการเรียนรู้ที่บุคคลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองแล้ว เรียนรู้ผลกรรมที่เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการเรียนรู้จากการสังเกต การเรียนรู้ชนิดนี้เกิดจากการสังเกตตัวแบบ (Model) ว่า ตัวแบบทำอะไร ทำอย่างไร มีกฎเกณฑ์อย่างไร เมื่อสังเกตได้แล้ว ผู้สังเกตก็มีความคิดว่า ตนสามารถทำพฤติกรรมใหม่ได้อย่างไร ในเวลาข้างหน้าที่สามารถทำแบบแผนพฤติกรรมนั้น ๆ

ออกมากระทำได้

2) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม แยกได้เป็น 2 ประเด็น คือ

2.1) ตัวแปรที่เกิดก่อนพฤติกรรม แล้วมีผลต่อพฤติกรรม ประกอบด้วยการมี
ตัวแบบเพราะช่วยให้มนุษย์เรียนรู้พฤติกรรมต่าง ๆ ได้มากมาย โดยไม่ต้องใช้เวลาในการ
เรียนรู้แบบลองผิดลองถูก

2.2) ตัวแปรที่เกิดหลังพฤติกรรมและจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในเวลาต่อมา
ประกอบด้วยผลกรรมจากภายนอกและผลกรรมจากภายใน ปฏิบัติการกระทำของตนเอง
และการเปรียบเทียบผลกรรมที่คาดหวังกับผลกรรมจริง

สรุปได้ว่าจริยธรรมเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยเกิดจากกฎเกณฑ์ที่สังคม
กำหนดขึ้น เช่น ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย ศีลธรรมและจารตประเพณี โดยที่ต้นกำเนิด
ของพฤติกรรมเกิดจากการเรียนรู้ ในผลกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง และจากการ
สังเกตจากการกระทำของผู้อื่น หรือที่เรียกว่าตัวแบบ ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้
มาก เพราะไม่ต้องเสียเวลานานในการเรียนรู้ (ธีระพร อูวรรณ. 2532 : 237)

2. ทฤษฎีการเรียนรู้จากแม่แบบ (Modeling or observational Learning)

การเรียนรู้ทางสังคมของมนุษย์นั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลมาจากการได้รับแบบอย่างกระตุ้นจาก
สังคม บุคคลามีลักษณะชอบฟังพาดจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงสูงกว่าบุคคล (Jakubzak and
Walters. 1959 : 102-107) แบนดูรา ได้ทำการทดลองพบว่า การเรียนรู้ในลักษณะของ
การเลียนแบบเท่านั้นที่จะนำไปสู่การสร้างค่านิยมทางศีลธรรมของเด็ก อิทธิพลของรูปแบบทาง
สังคมจะมีผลต่อความคิดทางศีลธรรมของบุคคลอย่างยิ่ง (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2520 :
195-196 ; อ้างอิงมาจาก Bandura. 1972)

3. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก อาศัยข้อสมมติหลายประการจาก
ทฤษฎีของพือาเจต์ ซึ่งโคลเบอร์กได้แบ่งประเภทของความคิดทางจริยธรรมเป็น 3 ระดับ ใน
แต่ละระดับ แบ่งออกเป็นชั้นย่อย ๆ ระดับละ 2 ชั้น ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนเกณฑ์ หมายถึง การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งที่
ประโยชน์แก่ตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้อื่น (อายุ 2-10 ปี)

ชั้นที่ 1 มุ่งที่จะหลบไม่ให้เห็นเองถูกลงโทษทางกาย เพราะกลัวความ

เจ็บปวดที่ได้รับและยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ เพราะมีอำนาจทางกายเหนือตน

ขั้นที่ 2 เลือกกระทำในสิ่งที่นำความพอใจมาให้ตนเท่านั้น เมื่อรู้จักแลกเปลี่ยนกันแบบเด็ก ๆ

ระดับที่ 2 ระดับตามเกณฑ์ หมายถึง การกระทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อย ๆ ของตนหรือทำตามกฎหมายและศาสนา ซึ่งเป็นการควบคุมจากภายนอก สามารถเอาใจเขา มาใส่ใจเรา และสามารถแสดงบทบาททางสังคมได้ (อายุ 10-16 ปี)

ขั้นที่ 3 บุคคลที่ยังไม่เป็นตัวของตัวเองชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อน

ขั้นที่ 4 บุคคลที่มีความรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งในสังคมของตน จึงถือว่าตนมีหน้าที่ตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดหรือคาดหวัง

ระดับที่ 3 ระดับเหนือเกณฑ์ หมายถึง การตัดสินใจขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการนำมาคิดตรึกตรองซึ่งใจตนเอง แล้วตัดสินใจหรือตัดสินใจไปตามความสำคัญที่ตนคิด (อายุ 16 ปีขึ้นไป)

ขั้นที่ 5 การเห็นความสำคัญของคนหมู่มาก ไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิผู้อื่น

ขั้นที่ 6 การมีความรู้ นอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน และการมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรม เพื่อจุดมุ่งหมายในอันปลายอันเป็นอุดมคติ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีของโคลเบิร์ตได้เน้นว่าการพิจารณาเรื่องจริยธรรม จำเป็นต้องพิจารณาที่การใช้เหตุผล และปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการทางการใช้เหตุผล ซึ่งจริยธรรมประกอบด้วย การกระตุ้นทางความเข้าใจ การกระตุ้นทางประสบการณ์ทางสังคม บรรยากาศทางจริยธรรมของกลุ่ม และความขัดแย้งทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม (ดวงเดือน พันธุนาวิน, 2524 : 27-31 ; อ้างอิงมาจาก Kohlberg, n.d.)

เพค (Peck, 1960 : 97-150) ได้แบ่งขั้นพัฒนาการของจริยธรรมไว้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ไม่มีจริยธรรมอะไรเลย ขาดความรู้ ความสำนึกว่าสิ่งใดก็ตามที่ตัวเองกระทำลงไปนั้นจะมีผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร ผู้มีจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ ได้แก่ ทารกในหมูนักเรียนอาจมีอยู่บ้าง แต่น้อย

ขั้นที่ 2 เป็นการกระทำด้วยตนเอง สันใจในเรื่องของตนเองว่าตนเองมีความต้องการอะไรบ้าง ทำตามอารมณ์หรือความพอใจของตนเองฝ่ายเดียว ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่ตนเองพอใจนั้น คนอื่นไม่พอใจ

ขั้นที่ 3 เป็นการกระทำตามเพื่อนฝูงหรือทำตามแบบแผนที่หมู่คณะเขาปฏิบัติกัน โดยไม่ใคร่ไตร่ตรองว่าสิ่งที่ทำนั้นดีหรือเลว เป็นผลเสียแก่บุคคลอื่นแค่ไหน

ขั้นที่ 4 เป็นการกระทำตามระเบียบ แต่ขาดความเข้าใจจนเรื่องเหตุผลว่าทำไมต้องทำสิ่งนั้น

ขั้นที่ 5 เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผลและสติสัมปชัญญะ ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุด เป็นการปฏิบัติที่เป็นผลดีแก่ทุก ๆ คน แม้ว่าบางครั้งจะละเมิดระเบียบแบบแผนหรือผิดไปจากหลักการปฏิบัติของหมู่คณะก็ตาม

โกวิท ประวาลพกษ์ (2523) ได้จัดจรรยาธรรมเป็นหมวดหมู่ตามระดับพัฒนาการของเด็ก คือ

1. จรรยาธรรมซึ่งมุ่งให้บุคคลรู้จักตนเอง
2. จรรยาธรรมซึ่งมุ่งให้บุคคลเข้าสังคมหมู่เล็กได้
3. จรรยาธรรมซึ่งมุ่งให้บุคคลเข้าสังคมหมู่ใหญ่ได้
4. จรรยาธรรมซึ่งมุ่งให้บุคคลรู้จักกฎเกณฑ์แห่งธรรมชาติ
5. จรรยาธรรมซึ่งมุ่งให้บุคคลรู้จักจักรวรรดิอันเป็นธรรมสูงสุด

ที่ประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจรรยาธรรมไทย ได้กำหนดการแบ่งระดับจรรยาธรรมตามลักษณะผลที่กระทบถึงบุคคล โดยแบ่งระดับจากต่ำไปหาสูงดังนี้ (กรมวิชาการ. 2523 : 64)

1. ระดับด้อยหรือขาดคุณสมบัติทางจรรยาธรรม
2. ระดับมีจรรยาธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
3. ระดับมีจรรยาธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะเล็ก ๆ
4. ระดับมีจรรยาธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม-

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับจรรยาธรรมตามแนวของกรมวิชาการ

ดังกล่าวข้างต้น

✓ งานวิจัยที่เกี่ยวกับจริยธรรมของครู

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ได้ศึกษาพฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน พบว่า ครูทำการปลูกฝังจริยธรรมตามโอกาสและเหตุการณ์ กล่าวคือสอนเนื้อหาวิชา เป็นหลักและขณะเดียวกัน ถ้ามีสถานการณ์ทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง ในเนื้อหาวิชาที่สอน ครูก็จะทำการปลูกฝังไปด้วย ครูไม่ได้วางแผนที่จะปลูกฝังไว้ล่วงหน้า จึงทำให้การปลูกฝังจริยธรรมที่จำเป็นทำไม่ได้ไม่ทั่วถึง เช่น จะพบว่าครูจะปลูกฝังด้านความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัยเป็นส่วนใหญ่ เพราะจริยธรรม 2 ด้านนี้เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ในการสอนมากกว่าจริยธรรมด้านอื่น ๆ ส่วนด้านความประหยัด ความเสียสละ ความเมตตากรุณา ความกตัญญูกตเวที และความยุติธรรม ครูแทบจะไม่ได้ปลูกฝังเลย (กรมสามัญศึกษา, 2523 : 135)

* ✓ จินดา อาจินสมาจาร (2522 : 89-93) ได้ศึกษาปัญหาการสอนจริยธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสองในเขตการศึกษา พบว่า ปัญหาด้านตัวครูผู้สอน มีประสบการณ์ด้านสอนจริยศึกษาค่อนข้างน้อย สอนจริยศึกษา เพราะความจำเป็นคือเป็นครูประจำชั้น ซึ่งส่วนใหญ่มิได้เคยได้รับการศึกษา หรือฝึกอบรมการสอนจริยศึกษามาเลย ด้านหลักสูตรไม่สอดคล้องกับท้องถิ่น

จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัย ไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาจริยธรรมของครูโดยตรง คงมีแต่งานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของครูด้านการสอนจริยธรรม อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่กล่าวแล้วแสดงให้เห็นว่าการปลูกฝังจริยธรรมไม่ได้ผล จริยธรรมบางด้านไม่ได้รับความสนใจปลูกฝัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูมิได้คำนึงถึงความสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดี แม้ว่าจะมีการศึกษาการสอนจริยธรรมด้วยแม่แบบต่าง ๆ ก็ตาม

✓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของนักเรียน

พรณี กัทรากกร (2523 : 57-59) ได้ศึกษาระดับจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน ในจังหวัดสงขลา พบว่า เด็กก่อนวัยเรียน (อายุ 4-6 ปี) จะมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบิร์ตในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 ถึงร้อยละ 93.33 แสดงว่า เด็กก่อนวัยเรียนเกือบทั้งหมด มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ในขั้นที่ 1 คือ การหลีกเลี่ยงการ

ลงโทษ และชั้นที่ 2 คือ การแสวงหารางวัล จะมีเด็กเพียงร้อยละ 6.67 ที่พบว่าใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นที่ 3 การทำตามผู้อื่นเห็นชอบ

สุรศักดิ์ สันติธัญญาโชค (2521 : 121-122) ได้ศึกษาวิจัยพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่คาดหวังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน มาจากโรงเรียน 12 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำความถี่ของการตอบแบบสำรวจ มาหาค่าร้อยละ และเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนกับเกณฑ์ที่คาดหวังด้วยการทดสอบค่าไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางจริยธรรม สูงกว่าเกณฑ์ที่พึงประสงค์ คือความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเหตุผล ความเสียสละ การประหยัด การออมทรัพย์ ความอดสาหัส และคุณลักษณะทางจริยธรรมที่ต่ำกว่าเกณฑ์พฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือ ความกตัญญูกตเวที การรักษาระเบียบวินัย ความสามัคคี และความยุติธรรม ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าในการจัดการเรียนการสอนจริยศึกษา ควรปรับปรุงให้นักเรียนได้มีการปฏิบัติจริง พร้อมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการประพฤติตนไปในทิศทางที่ดีงาม และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตจริงนอกโรงเรียน ครูควรให้ความรัก ความอบอุ่น ความยุติธรรมด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน และกระตุ้นให้ลูกบ้านอื่น ๆ เห็นความสำคัญในการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนอย่างจริงจัง และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดความแตกร้างวุ่นวายในหมู่คณะ เช่น ความริษยา ความพยาบาท

แมคแมนนิส (Memanis, 1974 : 87) ศึกษาอิทธิพลของแม่แบบและรางวัลที่มีต่อการตัดสินใจจริยธรรมของเด็ก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาล และเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 18 คน โดยให้เด็กเหล่านั้นตัดสินใจจริยธรรมจากการฟังเรื่องราวที่เล่าเป็นคู่ ซึ่งเด็กเหล่านี้จะตัดสินใจความผิดของผู้อื่นโดยดูที่ปริมาณความเสียหายเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลที่จูงใจให้กระทำ

มิดลanski ไบรแอน และ บรีคแมน (Midlansky, Bryan and Brickman, 1973 : 146-149)) ได้ศึกษากับเด็กหญิงในระดับ 6 จำนวน 72 คน โดยให้เห็นแม่แบบ 3 ชนิด ได้แก่แม่แบบที่เอื้อเพื่อ แม่แบบที่เป็นกลาง และแม่แบบที่ละโมภ ผู้วิจัยได้สร้างสถานการณ์ให้ผู้ถูกทดลองเล่นเกมอย่างหนึ่ง เมื่อเล่นชนะจะได้รับรางวัลเป็นสิ่งของที่มีค่าเท่ากับเงินสหรัฐ 4 เซนต์หลายชิ้น พฤติกรรมเอื้อเพื่อวัดได้จากการที่เด็กเหล่านี้ได้เห็นพฤติกรรม

เอื้อเพื่อของแม่แบบมาก่อนแล้ว เมื่อเด็กที่มีพฤติกรรมเอื้อเพื่อตามที่ต้องการ ผู้ทดลองก็จะให้รางวัลเป็นคำพูดยกย่อง ซึ่งผลการทดลองปรากฏว่า แม่แบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเพื่อ

ซากอสกี และคนอื่น ๆ (Sagotsky and others. 1981 : 1037-1042) ได้ศึกษาแนวทางการเพิ่มพฤติกรรมความร่วมมือในการทำงานกับเด็กจำนวน 118 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- กลุ่มที่หนึ่ง ได้ดูภาพยนตร์แม่แบบที่เป็นผู้ใหญ่แสดงการตกลงที่จะช่วยเหลือกันก่อนการเล่น เกมร่วมกับการแสดงพฤติกรรมร่วมมือตั้งแต่เริ่มเล่นเกมจนจบการเล่น เกม
- กลุ่มที่สอง ให้อุบายยนตร์แม่แบบที่ผู้ใหญ่แสดงการตกลงที่จะช่วยกันก่อนการเล่น
- กลุ่มที่สาม ผู้วิจัยอ่านคำแนะนำวิธีการเล่น และแนะนำให้ร่วมมือกันในการเล่น เกม
- และ กลุ่มที่สี่ ไม่ให้ตัวแปรใด ๆ หลังการดูภาพยนตร์แม่แบบ หรือการแนะนำ แล้วให้แต่ละกลุ่มเล่นเกม

พบว่า กลุ่มที่ หนึ่ง สอง และสาม มีการแสดงพฤติกรรมความร่วมมือในการเล่น เกมมากกว่าในกลุ่มที่สี่ โดยไม่มีความแตกต่างในการแสดงพฤติกรรมร่วมมือในกลุ่ม

* โจนส์ และมอริส (Jones and Morris. 1956 : 781-783) ได้ทำการศึกษา
พฤติกรรมและความรู้ด้านจริยธรรมของเด็กพบว่า พฤติกรรมและความรู้เกี่ยวกับจริยธรรม
ของเด็ก มีความสัมพันธ์กันอย่างมาก การสอนความรู้ทางศีลธรรมที่โรงเรียนไม่สามารถจะชักจูง
เด็กให้แสดงคุณค่าทางจริยธรรมได้ ทั้งนี้เพราะสังคม ครอบครัว ความต้องการและความรู้สึก
ของเด็กเป็นองค์ประกอบที่สำคัญกว่าการสอนศีลธรรมในโรงเรียน ฉะนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นต้อง
จะต้องมีการพัฒนาการสอนจริยธรรมและศีลธรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า การสอนจริยศึกษาตามหลักสูตร จากโรงเรียน จากครู
 นั้นไม่ประสบผลสำเร็จ แม้จะได้ใช้เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ ก็ตาม แต่ก็มีวิธีการหนึ่งที่มี
 อิทธิพลต่อการปลูกฝังจริยธรรมในระดับหนึ่ง คือเทคนิคแม่แบบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม่แบบมี
 ความสำคัญอย่างยิ่งต่อจริยธรรมของเด็ก แต่ไม่ใช่การสอนเหมือนการสอนเนื้อหาความรู้ทาง
 วิชาการอื่น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของครูและนักเรียน

เสนีย์ มีทรัพย์ ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านคุณธรรมของครูประถมศึกษา กับนักศึกษาฝึกหัดครูปีสุดท้าย พบว่า คุณธรรมของครู สิ่งที่เป็นมากควรส่งเสริม และปลูกฝัง แก่ครูในด้านนี้ก็คือ การรับฟัง และเคารพเหตุผลของผู้อื่น มีความยุติธรรมไม่ลำเอียง ให้เกียรติแก่เพื่อนร่วมอาชีพเดียวกัน และบุคคลทั่วไป ไม่ดูหมิ่นศาสนาอื่น และไม่เอาฆาตพยาบาท นักเรียน ด้านจริยธรรมของครู เป็นเรื่องที่ครูเห็นว่า มีความจำเป็นมากที่สุด และควรปลูกฝัง ให้ครูรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แสดงความรักต่อนักเรียนทุกคน (เสนีย์ มีทรัพย์. 2522 : 77-78)

สุเชษฐ์ ม่าเหรัมย์ พบว่า ในสถานการณ์ที่บุคคลได้เห็นแบบอย่างที่ดี จะทำให้บุคคล ที่มีระดับจริยธรรมสูงเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวเองมากกว่าบุคคลที่มีจริยธรรมต่ำ ทั้งนี้เพราะผู้มีระดับจริยธรรมสูงสามารถเข้าใจ เหตุผลของการแสดงพฤติกรรมได้ดีกว่า และพร้อมที่จะเอาพฤติกรรมนั้น ๆ มาเป็นของตน นอกจากนี้ ผู้ที่มีระดับจริยธรรมดีอาจจะโกง น้อยลง ถ้าได้เห็นผู้กระทำความดีที่มีลักษณะน่า เลียนแบบ ถึงแม้ว่าระดับจริยธรรมของบุคคล แต่เพียงอย่างเดียว จะไม่สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมโกงของบุคคลได้อย่างแม่นยำ แต่ ระดับจริยธรรมมีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องชี้บอกว่าหากสถานการณ์เอื้ออำนวยให้บุคคล มีความซื่อสัตย์โดยสมัครใจแล้ว ผู้ที่จะปฏิบัติตามมากที่สุดคือผู้มีจริยธรรมสูง ผู้มีจริยธรรมต่ำจะ เลียนแบบผู้กระทำความดีต่อเมื่อตัวแบบนั้นมีลักษณะจูงใจเป็นพิเศษเท่านั้น (สุเชษฐ์ ม่าเหรัมย์. 2519 : 60)

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า งานวิจัยที่มุ่งตรงด้านจริยธรรมของครู และความสัมพันธ์ ระหว่างจริยธรรมของครูและนักเรียน มีน้อยมาก หรืออาจไม่มีเลย และเป็นงานวิจัยที่เก่ามาก แสดงให้เห็นว่าผู้เกี่ยวข้องกับพัฒนาจริยธรรมไม่เห็นความสำคัญและความสัมพันธ์ที่คาด ว่า น่าจะส่งผลต่อกันในด้านจริยธรรมของครูและนักเรียน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

* อวย เกตุสิงห์ (2504 : 147-151) กล่าวว่า จริยธรรม ของเด็กจะดีหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 5 ประการ คือ

① ผู้สอน ผู้ที่สอนจรรยาศึกษาได้ดีจริง ๆ จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับความนิยมนศรัทธา และ ความสนใจ จากผู้เรียน มีลักษณะ 4 ประการ

ก. ความเป็นผู้มีจริยธรรมดีในตนเอง

ข. ความเป็นผู้มีบุคลิกลักษณะทั่วไปดีพอสมควร โดยเฉพาะเกี่ยวกับรูปร่าง

การแต่งกาย และอาภักปกริยา ตลอดจนการพูด

ค. ความสามารถที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าสอนด้วยความรู้ ความเข้าใจ

แจ่มแจ้งของตนเอง

ง. ความเป็นผู้เหนือกว่าผู้เรียนทางจิตใจ

② วิธีสอนเพื่อให้ได้ผลดี

③ เนื้อหาของวิชาที่สอน

④ ตัวอย่าง หมายถึง บุคคลและการปฏิบัติที่สมควรอ้าง เป็นตัวอย่างของความดี และความไม่ดี

⑤ สภาพแวดล้อมรอบบุคคลย่อมมีอิทธิพลต่อการสอนจรรยาศึกษาได้อย่างมาก เพราะ เป็นเหตุกระตุ้นทางใจ

ที่ประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย แบ่งจริยธรรมเป็น 2 มิติ

1. มิติระดับของความเป็นจริยธรรม ได้แก่ การปฏิบัติตนจนถึงการปฏิบัติต่อสังคม ส่วนใหญ่

2. มิติระดับของผู้ปฏิบัติ ได้แก่ การแบ่งจริยธรรมตามวัยประสบการณ์ และระดับ การศึกษา

จริยธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรู้ ทศนคติ เหตุผลและพฤติกรรมของบุคคลใน สังคม ปัญหาจริยธรรมของประเทศไทย ในขณะนี้คือ รัฐไม่ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพของ ประชากรในด้านจริยธรรม ซึ่งปัญหาจริยธรรมขณะนี้ มี 2 ประเภท คือ

1. ปัญหาขัดแย้งระหว่างค่านิยมทางศาสนากับค่านิยมทางโลก

2. ปัญหาทางด้านคนไทยขาดจริยธรรมไม่มีการปลูกฝังอบรม

(กรมวิชาการ. 2523 : 14)

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมที่สำคัญเน้นที่ผู้สอน ที่จะ เป็นแบบอย่าง เป็นผู้ดึงดูดความรัก ความศรัทธา จนเกิดความนิยมชมชอบ อันเป็นเหตุให้ ยอมรับความคิด รูปแบบการกระทำของผู้สอน เพราะจริยธรรม เป็นความรู้ ทัศนคติ เหตุผล และพฤติกรรม ดังนั้นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาจริยธรรมก็คือผู้ที่ใกล้ชิดเด็ก ซึ่งก็คือ พ่อแม่ ครูและเพื่อน และปัจจัยหลักที่จะกำหนดเป้าหมายที่พึงประสงค์ คือ พ่อ แม่ และครู

สมมติฐานของการวิจัย

1. การเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน
2. คะแนนจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในทางบวก
3. ครูประถมศึกษาที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพในการปฏิบัติงาน และสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน แตกต่างกัน
4. นักเรียนประถมศึกษาที่มีเพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน แตกต่างกัน
5. ครูประศึกษามีระดับจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านอยู่ในระดับที่ 2 คือ มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
6. นักเรียนประศึกษามีระดับจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านอยู่ในระดับที่ 2 คือ มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยนี้ ได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดในการค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 372 คน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในชั้นเดียวกับครูประจำชั้น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 13,795 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ 5 ห้องเรียนขึ้นไป จำนวน 5 กลุ่มโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนละ 20 คน รวม 100 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในชั้นเดียวกับครูประจำชั้น กลุ่มโรงเรียนละ 60 คน รวม 300 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ดังรายละเอียดจากตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรที่เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนที่อยู่ในชั้นเดียวกับครูประจำชั้น ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

กลุ่มโรงเรียน	โรงเรียน สป.กท.	กลุ่มตัวอย่าง	ห้องเรียน ป.5, ป.6	ครูประจำชั้น	นักเรียนชั้น ป.5, ป.6	หมายเหตุ
5 กลุ่ม	38 โรงเรียน	กลุ่มละ 4 โรงเรียน	โรงเรียนละ 5 ห้อง	ป.5, ป.6	ที่อยู่ในชั้นเดียวกับครูประจำชั้น ชั้นละ 3 คน	
ทวารวดี	พญาไท โยชิตส์ไมสร์ ราชวินิต วัดโสมนัส วัดโสมนัส วัดอมรินทราราม อนุบาลวัดปิ่นนาถก	พญาไท โยชิตส์ไมสร์ ราชวินิต วัดอมรินทราราม	5 5 5 5	5 5 5 5	15 15 15 15	
อโยธยา	บางบัว วัดโพธิ์ช่องลม พิบูลย์สุขุม วัดกุฎีธาราม อนุบาลพิบูลย์เวศน์ อนุบาลสามเสน พระยาประเสริฐ ไทยรัฐวิทยา	บางบัว พิบูลย์สุขุม วัดกุฎีธาราม พระยาประเสริฐ	5 5 5 5	5 5 5 5	15 15 15 15	

ตาราง 1 (ต่อ)

กลุ่มโรงเรียน	โรงเรียน สป.กพม.	กลุ่มตัวอย่าง	ห้องเรียน ป.5, ป.6	ครูประจำชั้น	นักเรียนชั้น ป.5, ป.6	หมายเหตุ
5 กลุ่ม	38 โรงเรียน	กลุ่มละ 4 โรงเรียน	โรงเรียนละ 5 ห้อง	ป.5, ป.6	ที่อยู่ชั้นเดียวกับครูประจำชั้น ชั้นละ 3 คน	
สุโขทัย	วัดพลับพลาชัย	วัดพลับพลาชัย	5	5	15	
	ประอมทวิธาภิเศก	ประอมทวิธาภิเศก	5	5	15	
	มหาวิมานวัตร	วัดชนะสงคราม	5	5	15	
	วัดชนะสงคราม	วัดเวตวันธรรมาวาส	5	5	15	
	วัดชัยชนะสงคราม					
	วัดประยูรวงศาวาส					
	วัดเวตวันธรรมาวาส					
	พระตำหนักสวนกุหลาบ					
กรุงธน	ประอมบางนด	ประอมบางนด	5	5	15	
	วัดเจ้ามอ	วัดหงส์รัตนาราม	5	5	15	
	วัดสนิง	วัดสนิง	5	5	15	
	วัดนาคปรก	อนุบาลวัดนางนอง	5	5	15	
	วัดหงส์รัตนาราม					
	อนุบาลวัดนางนอง					
	วัดสังข์กระจ่าง					

ตาราง 1 (ต่อ)

กลุ่มโรงเรียน	โรงเรียน ส.ป.ก.พ.	กลุ่มตัวอย่าง	ห้องเรียน ป.5, ป.6	ครูประจำชั้น	นักเรียนชั้น ป.5, ป.6	หมายเหตุ
5 กลุ่ม	38 โรงเรียน	กลุ่มละ 4 โรงเรียน	โรงเรียนละ 5 ห้อง	ป.5, ป.6	ที่อยู่ชั้นเดียวกับครูประจำชั้น ชั้นละ 3 คน	
วัดนโกสินทร์	ทุ่งมหาเมฆ	ทุ่งมหาเมฆ	5	5	15	
	คาวาคาม	บ้านหนองบอน	5	5	15	
	บ้านหนองบอน	สาธิตน้ำทิพย์	5	5	15	
	ประอมนนทร์	วัดมหาธาตุ	5	5	15	
	สาธิตน้ำทิพย์					
	วัดค่าน					
	วัดมหาธาตุ					
	38 โรงเรียน	20 โรงเรียน	100 ห้อง	100 คน	300 คน	

หน้า 3

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วัดจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความเมตตากรุณา และ ความสามัคคี แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของครูและนักเรียน

สำหรับครู ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพการทำงาน และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สำหรับนักเรียน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดจริยธรรม

โดยสร้างเป็นสถานการณ์ มีคำตอบ 4 ตัวเลือก เพื่อวัดจริยธรรม 10 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 50 ข้อ ซึ่งวัดความเชื่อมั่นได้ที่ระดับ 0.856

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามวัดจริยธรรม

2.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม 10 ด้าน จากแนวทางพัฒนาจริยธรรมไทยของกรมวิชาการ (2523 : 146-157) และงานวิจัยของกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา (2523 : 153-163)

2.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับคุณลักษณะทางจริยธรรม 10 ด้าน จาก

1) งานวิจัยเรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย ของดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบปัจฉนิก (2520 : 221-259)

2) งานวิจัยเรื่องพฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ของ กองการ-มัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา (2523)

3) แบบประเมินความเห็นทั่วไป งานวิจัยเรื่องทัศนคติทางจริยธรรมของนิสิต นักศึกษา ระดับอุดมศึกษา จังหวัดสงขลา ของลาตวน เกษตรสุนทร (2526 : 10-25)

4) รายงานการวิจัยคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ของ สมใจ เขียวสด (2534)

2.3 สร้างแบบสอบถามวัดจริยธรรมประมาณด้านละ 8 ข้อ โดยการสร้างเป็นสถานการณ์ มีคำตอบ 4 ตัวเลือก เพื่อวัดและจำแนกระดับจริยธรรม ซึ่งใช้เกณฑ์การแบ่งตามลักษณะผลที่กระทบต่อบุคคล โดยแบ่งระดับจากต่ำไปหาสูง ซึ่งที่ประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย (กรมวิชาการ, 2523 : 64) ได้กำหนดไว้ดังนี้

- ระดับต่ำหรือขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม
- ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
- ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ
- ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

ส่วนการตัดสินใจว่าบุคคลใดมีจริยธรรมอยู่ในระดับใด พิจารณาจากความถี่สูงสุดของการเลือกตอบตามระดับจริยธรรม 4 ระดับคือ

- ระดับด้อยหรือขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม
- ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
- ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ
- ระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

2.4 ข้อกำหนดทางจริยธรรม 4 ระดับ จะไม่มีข้อใดถูกหรือผิด แต่กำหนดเป็น
คะแนนดังนี้

- ตัวเลือกระดับต่ำสุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
- ตัวเลือกระดับที่ 2	ให้คะแนน	2	คะแนน
- ตัวเลือกระดับที่ 3	ให้คะแนน	3	คะแนน
- ตัวเลือกระดับที่ 4	ให้คะแนน	4	คะแนน

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย

(0) วิรัชเห็นสมพรกำลังใช้สปีดเปรย์ฉัดเป็นข้อความต่าง ๆ บนผาผนัง ด้านหลัง
โรงเรียน ถ้าท่านเป็นวิรัชท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. อ่านและจำข้อความที่คิดว่ามีประโยชน์
- ข. บอกให้อาจารย์ทราบเพื่อจะได้ช่วยตักเตือน
- ค. บอกสมพรไม่ให้เขียนข้อความบนผาผนังอีกต่อไป
- ง. ชัดข้อความนั้นทิ้งแล้วเขียนข้อความว่า "โปรดรักษาความสะอาด"

ตัวอย่างแบบสอบถามวัดจริยธรรมด้านความยุติธรรม

(00) วีระทำข้อสอบปลายภาคไม่ได้ และมีคุณสมบัติไม่ผ่านเกณฑ์การเลื่อนชั้น จึง
ถือว่าวีระสอบตกซ้ำชั้น แต่ผู้ปกครองของวีระเสนอบริจาคสื่อและอุปกรณ์การสอน ถ้าท่านเป็น
ครูประจำชั้นของวีระ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร

- ก. ไม่รับของ เพราะเกรงว่าจะเสียชื่อเสียง
- ข. ช่วยให้วีระสอบได้ เพราะโรงเรียนจะได้รับของที่บริจาค
- ค. ไม่รับของที่เขาเสนอ เพราะจะทำให้โรงเรียนเสียหาย
- ง. ไม่รับของ เพราะต่อไปจะไม่มีคนนับถือศรัทธาในอาชีพครู

การตรวจแบบสอบถามวัดจริยธรรม ข้อ (0) กำหนดคะแนนดังนี้

เมื่อตอบ ข้อ (ก) เป็นระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตน	ได้คะแนน 2 คะแนน
(ข) เป็นระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์สังคมส่วนรวม	ได้คะแนน 4 คะแนน
(ค) เป็นระดับมีจริยธรรมเพื่อผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ	ได้คะแนน 3 คะแนน
(ง) เป็นระดับด้อยหรือขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม	ได้คะแนน 1 คะแนน

การตรวจแบบสอบถามวัดจริยธรรม ข้อ (00) กำหนดคะแนน ดังนี้

เมื่อตอบ ข้อ (ก) เป็นระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตน	ได้คะแนน 2 คะแนน
(ข) เป็นระดับด้อยหรือขาดคุณสมบัติทางจริยธรรม	ได้คะแนน 1 คะแนน
(ค) เป็นระดับมีจริยธรรมเพื่อผู้อื่นในหมู่คณะ เล็ก ๆ	ได้คะแนน 3 คะแนน
(ง) เป็นระดับมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม	ได้คะแนน 1 คะแนน

✓ การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นให้ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้องเหมาะสมตามนิยามปฏิบัติการ

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 ของ เอ็ดเวิร์ด (Edwards. 1957 : 152)

3. การหาความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ นำแบบสอบถามวัดจริยธรรมที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดจริยธรรม 10 ด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

✓ การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากกษัตริย์วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษา ในการเก็บข้อมูลจากครูและนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

ศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามถึงครูและนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ลงทะเบียน โดยส่งไปที่โรงเรียน พร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยกำหนดระยะเวลาระหว่างวันที่ 1-28 กุมภาพันธ์ 2540 ในการตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัย โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด
คะแนนรวมที่ได้จะเป็นคะแนนจริยธรรมของผู้ตอบแบบสอบถามวัดจริยธรรมนั้น
นำไปเรียงเพื่อจัดลำดับหาความสัมพันธ์และ เปรียบเทียบจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา
2. แยกข้อมูล ตรวจให้คะแนน แจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบน-
มาตรฐาน ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยมากกว่า
สองกลุ่ม ทดสอบรายคู่ หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่อไปนี้
 - 2.1 เมื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นครู
 - เพศ
 - อายุ
 - สถานภาพในการปฏิบัติงาน
 - สถานภาพสมรส
 - สังกัดกลุ่มโรงเรียน
 - 2.2 เมื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน
 - เพศ
 - สังกัดกลุ่มโรงเรียน
3. ความถี่ของระดับจริยธรรมในแต่ละข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามวัดจริยธรรมนี้
นำไปศึกษาระดับจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา

✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ห้ข้อมูลให้สถิติ 2 ส่วน คือ

1. สถิติในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 ของเอ็ดเวิร์ด (Edwards. 1957 : 152) ใช้สูตรครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161)

1.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ใช้สูตรครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161)

2. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐาน

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน

2.1.1 คะแนนเฉลี่ย (ประวิตร ทับเที่ยง. 2535 : 34)

2.1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528)

2.2 เรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ด้วยคะแนนเฉลี่ยจริยธรรมและหาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา ด้วยวิธี Spearman's rank Correlation ($Rho = \rho$)

2.3 หาความสัมพันธ์ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528)

2.4 หาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2534 : 179) ใช้สูตร t-test

2.5 หาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่มด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ใช้สูตร F-test (พวงรัตน์ หริรัตน์. 2531 : 247)

2.6 ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Sheffe) (อุทุมพร ทองอุไทย. 2523 : 158)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงของ t
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
F	แทน	ค่าสถิติของการแจกแจงของ F
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ρ	แทน	สหสัมพันธ์ของ Spearman

✓ การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ครูและนักเรียนประถมศึกษา

1.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ครู จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำแนกตามเพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้าน ของครูและของนักเรียนประถมศึกษา เพื่อ

2.1 หาค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรม เพื่อจัดลำดับคะแนนจริยธรรมของครูและของนักเรียนประถมศึกษา

2.2 ทหาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูกับ
ของนักเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของ
ครูกับของนักเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูและ
นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรอิสระ

4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครู
ประถมศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และ สังกัดกลุ่ม
โรงเรียน

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของนักเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตาม เพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความถี่ของระดับจริยธรรม เพื่อจัดระดับจริยธรรมรายด้านและ
รวมทุกด้านของครูและของนักเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูและนักเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา-
แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ตั้งแต่ 5 ห้องเรียนขึ้นไป จำนวน 5 กลุ่มโรงเรียน จำนวนครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
และประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนกลุ่มโรงเรียนละ 20 คน รวม 100 คน และจำนวนนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนกลุ่มโรงเรียนละ 60 คน รวม
300 คน

ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพในการ
ปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน ดังรายละเอียดจากตาราง 2 และ 3

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ครูและนักเรียนประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน					
	ทวาราวดี	อโยธยา	สุโขทัย	กรุงธน	รัตนโกสินทร์	รวม
ครู	20	20	20	20	20	100
นักเรียน	60	60	60	60	60	300
รวม	80	80	80	80	80	400

ตาราง 3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างครูและนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

ตัวแปร		ครู		นักเรียน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	27	27	113	37.67
	หญิง	73	73	187	62.33
	รวม	100	100	300	100
อายุ	< 40 ปี	35	35	-	-
	> 40 ปี	65	65	-	-
	รวม	100	100	-	-
สถานภาพ การปฏิบัติงาน	ดีเด่น	17	17	-	-
	ทั่วไป	83	83	-	-
	รวม	100	100	-	-
สถานภาพ สมรส	โสด	17	17	-	-
	ไม่โสด	83	83	-	-
	รวม	100	100	-	-
กลุ่มโรงเรียน	ทวาราวดี	20	20	60	20
	สุโขทัย	20	20	60	20
	อโยธยา	20	20	60	20
	กรุงธน	20	20	60	20
	รัตนโกสินทร์	20	20	60	20
	รวม	100	100	300	100

จากตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างครูประถมศึกษา จำนวน 100 คน จำแนกตามสถานภาพ ส่วนตัวของครูตามลักษณะเพศ พบว่า ครูประถมศึกษาเพศชายมีจำนวนน้อยกว่าครูประถมศึกษาเพศหญิง คือ ครูประถมศึกษาเพศชายมีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 27 ครูประถมศึกษาเพศหญิงจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 73 จำแนกตามอายุ พบว่า ครูประถมศึกษาที่อายุต่ำกว่า 40 ปี มีน้อยกว่าครูประถมศึกษาที่อายุสูงกว่า 40 ปี คือ ครูประถมศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ครูประถมศึกษาที่อายุสูงกว่า 40 ปี มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 65 จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงาน พบว่า ครูประถมศึกษาดีเด่น มีน้อยกว่าครูประถมศึกษาทั่วไป คือ ครูประถมศึกษาดีเด่น มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17 ครูประถมศึกษาทั่วไปมีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 83 จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ครูประถมศึกษาสถานภาพโสด มีจำนวนน้อยกว่าครูประถมศึกษาสถานภาพไม่โสด คือ ครูประถมศึกษาสถานภาพโสด มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39 ครูประถมศึกษาสถานภาพไม่โสด มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 61 จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน พบว่า ครูประถมศึกษา แต่ละกลุ่มโรงเรียน จำนวนเท่ากันตามข้อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนละ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ส่วนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนประถมศึกษา จำนวน 300 คน จำแนกตามลักษณะเพศ พบว่า นักเรียนประถมศึกษาเพศชายมีจำนวนน้อยกว่านักเรียนประถมศึกษาเพศหญิง คือ นักเรียนประถมศึกษาเพศชายมีจำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 37.67 นักเรียนประถมศึกษาเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 62.33 จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน พบว่า นักเรียนประถมศึกษาแต่ละกลุ่มโรงเรียนมีจำนวนเท่ากัน ตามข้อกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนละ 60 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูและนักเรียน

ประถมศึกษา

การวิเคราะห์คะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา ใน 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความเมตตา ความสามัคคี จริยธรรมตามเพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

2.1 การหาค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา เพื่อจัดลำดับคะแนนจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา ดังรายละเอียดจากตาราง 4 ถึงตาราง 6

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา

ด้าน/ข้อ	ข้อคำถามจริยธรรม	ครู		นักเรียน	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
1. ความรับผิดชอบ	1	2.63	0.96	2.92	1.02
	11	3.34	0.84	3.24	0.77
	21	3.47	0.67	3.33	0.71
	31	3.30	0.78	3.04	0.85
	41	3.27	0.89	3.44	0.87
	คะแนนเฉลี่ยรายด้าน	3.20	0.46	3.19	0.41

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้าน/ข้อ	ข้อความถามจริยธรรม	ครู		นักเรียน	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
2. ความมีระเบียบวินัย	2	3.67	0.59	3.65	0.61
	12	3.71	0.64	3.52	0.82
	22	3.22	0.77	3.27	0.66
	32	3.31	0.84	3.21	0.99
	42	3.80	0.59	3.83	0.56
	คะแนนเฉลี่ยรายด้าน		3.54	0.37	3.49
3. ซื่อสัตย์สุจริต/	3	2.95	0.48	2.97	0.39
	13	3.86	0.62	3.84	0.56
	23	3.91	0.40	3.89	0.48
	33	3.66	0.59	3.66	0.68
	43	3.62	0.65	3.63	0.65
	คะแนนเฉลี่ยรายด้าน		3.60	0.31	3.60
4. ความยุติธรรม/	4	2.90	1.04	3.22	0.99
	14	3.71	0.78	3.73	0.71
	24	3.84	0.61	3.91	0.45
	34	3.19	1.20	3.22	1.23
	44	3.47	1.06	3.15	1.29
	คะแนนเฉลี่ยรายด้าน		3.42	0.48	3.45

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้าน/ข้อ	ข้อความถามจริยธรรม	ครู		นักเรียน	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
5. ความเคารพต่อกฎหมาย- บ้านเมือง	5	3.59	0.85	3.55	0.83
	15	3.66	0.76	3.59	0.72
	25	3.81	0.56	3.77	0.65
	35	3.75	0.66	3.79	1.61
	45	3.37	0.80	3.30	1.77
คะแนนเฉลี่ยรายด้าน		3.64	0.41	3.60	0.40
6. ความเสียสละ/	6	3.36	0.77	3.30	0.80
	16	3.68	0.68	3.72	0.64
	26	3.60	0.68	3.49	0.79
	36	3.85	0.59	3.84	0.61
	46	2.81	0.72	2.65	0.65
คะแนนเฉลี่ยรายด้าน		3.46	0.39	3.40	0.41
7. ความมีเหตุผล/	7	3.83	0.53	3.78	0.54
	17	2.98	1.09	2.95	1.08
	27	2.80	1.13	2.31	1.07
	37	3.05	1.05	2.51	1.12
	47	3.82	0.52	3.82	0.61
คะแนนเฉลี่ยรายด้าน		3.30	0.47	3.07	0.44

ตาราง 4 (ต่อ)

ด้าน/ข้อ	ข้อความถามจริยธรรม	ครู		นักเรียน	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
8. ความรักชาติ/	8	3.49	0.70	3.66	0.68
	18	3.58	0.65	3.64	0.62
	28	3.82	0.63	3.74	0.69
	38	3.84	0.58	3.81	0.62
	48	3.68	0.62	3.65	0.75
คะแนนเฉลี่ยรายด้าน		3.68	0.41	3.70	0.40
9. ความเมตตากรุณา/	9	3.83	0.62	3.85	0.54
	19	3.51	0.76	3.65	0.69
	29	3.08	0.65	2.87	0.54
	39	2.96	0.76	2.82	0.79
	49	3.16	1.03	2.91	1.05
คะแนนเฉลี่ยรายด้าน		3.31	0.37	3.22	0.35
10. ความสามัคคี/	10	3.86	0.55	3.76	0.72
	20	3.47	0.66	3.45	0.66
	30	3.43	0.84	3.46	0.85
	40	3.91	0.35	3.75	0.64
	50	3.13	0.94	3.14	0.93
คะแนนเฉลี่ยรายด้าน		3.56	0.39	3.51	0.42
คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน		3.47	0.27	3.42	0.27

ตาราง 5 สรุปค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูและนักเรียน
ประถมศึกษา

จริยธรรม 10 ด้าน	ครู		นักเรียน	
	\bar{X}	SD.	\bar{X}	SD.
1. ความรับผิดชอบ	3.20	0.46	3.19	0.41
2. ความมีระเบียบวินัย	3.54	0.37	3.49	0.39
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.60	0.31	3.60	0.35
4. ความยุติธรรม	3.42	0.48	3.45	0.54
5. ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง	3.64	0.41	3.60	0.40
6. ความเสียสละ	3.46	0.39	3.40	0.41
7. ความมีเหตุผล	3.30	0.47	3.07	0.44
8. ความรักชาติ	3.68	0.41	3.70	0.40
9. ความเมตตากรุณา	3.31	0.37	3.22	0.35
10. ความสามัคคี	3.56	0.39	3.51	0.42
รวมทุกด้าน	3.47	0.27	3.42	0.27

จากตาราง 5 พบว่า คะแนนจริยธรรมรายด้านของครูประถมศึกษา ด้านความรักชาติ
เฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.68$) จริยธรรมด้านความรับผิดชอบเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.20$) คะแนน
จริยธรรมรวมทุกด้านของครูประถมศึกษาเฉลี่ย 3.47

และพบว่าคะแนนจริยธรรมรายด้านของนักเรียนประถมศึกษา ด้านความรักชาติ
เฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.70$) จริยธรรมด้านความมีเหตุผลเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.07$) คะแนน
จริยธรรมรวมทุกด้านของนักเรียนประถมศึกษาเฉลี่ย 3.42

ตาราง 6 แสดงลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านของครูและของนักเรียนประถมศึกษา จากคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาต่ำที่สุด

ลำดับที่	จริยธรรม 10 ด้าน	ครู		ลำดับที่	จริยธรรม 10 ด้าน	นักเรียน	
		\bar{X}	SD			\bar{X}	SD
1	ความรักชาติ	3.68	0.41	1	ความรักชาติ	3.70	0.40
2	ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	3.64	0.41	2	ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	3.60	0.35
3	ความซื่อสัตย์สุจริต	3.60	0.31	2	ความซื่อสัตย์สุจริต	3.60	0.40
4	ความสามัคคี	3.56	0.39	4	ความสามัคคี	3.51	0.42
5	ความมีระเบียบวินัย	3.54	0.37	5	ความมีระเบียบวินัย	3.49	0.39
6	ความเสียสละ	3.46	0.39	6	ความยุติธรรม	3.45	0.54
7	ความยุติธรรม	3.42	0.48	7	ความเสียสละ	3.40	0.41
8	ความเมตตากรุณา	3.31	0.37	8	ความเมตตากรุณา	3.22	0.35
9	ความมีเหตุผล	3.30	0.47	9	ความรับผิดชอบ	3.19	0.41
10	ความรับผิดชอบ	3.20	0.46	10	ความมีเหตุผล	3.07	0.44

จากตาราง 6 พบว่า ลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมของครูและของนักเรียนประถมศึกษา สอดคล้องกัน มีลำดับที่ตรงกัน ยกเว้น ความเสียสละกับความยุติธรรม และ ความมีเหตุผลกับความรับผิดชอบ ที่ลำดับที่สลับกันอยู่

2.2 การหาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูกับ ของนักเรียนประถมศึกษา

เพื่อพิจารณาว่าการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้านของครูกับของนักเรียน-
ประถมศึกษาในตาราง 6 ซึ่งสอดคล้องกันนั้น มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ จึงหาความสัมพันธ์
ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรมของครูกับของนักเรียน ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูกับของนักเรียน
ประถมศึกษา

จริยธรรม 10 ด้าน	ลำดับจริยธรรมของครู	ลำดับจริยธรรมของนักเรียน
ความรับผิดชอบ	10	9
ความมีระเบียบวินัย	5	5
ความซื่อสัตย์สุจริต	3	2
ความยุติธรรม	7	6
ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง	2	2
ความเสียสละ	6	7
ความมีเหตุผล	9	10
ความรักชาติ	1	1
ความเมตตากรุณา	8	8
ความสามัคคี	4	4

$$p = .097^{***}$$

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 7 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน
ของครูกับของนักเรียนประถมศึกษา สัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตอนที่ 3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมของครูกับนักเรียนประถมศึกษา
ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงค่าสหสัมพันธ์ (r) ค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรม 10 ด้าน ของครูและนักเรียน
ประถมศึกษา

จริยธรรม 10 ด้าน ของครู	จริยธรรม 10 ด้านของนักเรียน										รวม
	ความรับผิดชอบ	ความมีระเบียบวินัย	ความซื่อสัตย์สุจริต	ความยุติธรรม	ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	ความเสียสละ	ความมี เหตุผล	ความรักชาติ	ความเมตตา กรุณา	ความสามัคคี	
ด้านที่ 1	0.24**	0.27**	0.18*	0.32**	0.20*	0.14	0.28**	0.26**	0.09	0.32**	0.32**
2	0.10	0.13	-0.05	0.13	-0.03	-0.04	0.13	0.09	-0.01	0.11	0.08*
3	0.18*	0.09	0.06	0.10	0.21*	0.15	0.06	0.17*	0.06	0.15	0.17*
4	0.24**	0.19*	0.22*	0.15	0.08	0.14	0.18*	0.17*	0.05	0.30**	0.24**
5	0.21*	0.21*	0.12	0.11	0.12	0.10	0.02	0.18*	0.06	0.18*	0.18*
6	0.17*	0.20*	0.14	0.19*	0.22*	0.09	0.18*	0.13	0.12	0.13	0.22*
7	0.12	0.20*	-0.02*	0.15	-0.03	0.04	0.11	0.03	0.06	0.04	0.10
8	0.16*	0.17*	0.12	0.02	0.14	0.09	0.09	0.17*	0.10	0.16	0.17*
9	0.07	0.14	0.02	0.05	-0.08	-0.06	0.06	0.01	-0.06	0.02	0.03
10	0.06	0.16	0.03	0.13	-0.00	0.05	0.06	0.10	0.03	0.15	0.11
รวม	0.24**	0.27**	0.13*	0.21*	0.12	0.11	0.18*	0.20*	0.08	0.24**	0.25**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมของครูกับจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา โดยรวมทุกด้าน มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจริยธรรมรายด้านพบว่า จริยธรรมด้านความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจริยธรรมด้านความรักชาติ มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความสัมพันธ์

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน ของ
ครูประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรอิสระ

4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน ของ
ครูประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และ
สังกัดกลุ่มโรงเรียน ปรากฏผลตามตาราง 9 - 14

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา
จำแนกตามตัวแปรเพศ

จริยธรรมด้านต่าง ๆ	เพศ						t
	ชาย			หญิง			
	N	\bar{X}	SD.	N	\bar{X}	SD.	
1. ความรับผิดชอบ	27	2.96	0.53	73	3.29	0.40	-2.94**
2. ความมีระเบียบวินัย	27	3.28	0.50	73	3.60	0.30	-2.21*
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	27	3.48	0.46	73	3.64	0.23	-1.77
4. ความยุติธรรม	27	3.12	0.57	73	3.53	0.39	-3.50**
5. ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	27	3.43	0.50	73	3.71	0.35	-2.70*
6. ความเสียสละ	27	3.39	0.48	73	3.49	0.35	-1.02
7. ความมีเหตุผล	27	3.09	0.42	73	3.37	0.47	-2.92**
8. ความรักชาติ	27	3.64	0.48	73	3.70	0.38	-0.60
9. ความเมตตากรุณา	27	3.27	0.35	73	3.32	0.38	-0.57
10. ความสามัคคี	27	3.40	0.48	73	3.62	0.34	-2.17*
รวม	27	3.32	0.33	73	3.53	0.23	-3.09**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่า ครูประถมศึกษาเพศหญิงและเพศชาย มีคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาจริยธรรมรายด้านพบว่า ครูประถมศึกษาเพศหญิงและเพศชาย มีคะแนนจริยธรรมในด้าน ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม และความมีเหตุผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนนจริยธรรมในด้านความมีระเบียบวินัย การเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง และความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจริยธรรมด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา
จำแนกตามตัวแปรอายุ

จริยธรรม 10 ด้าน	อายุ						
	< 40 ปี			> 40 ปี			t
	N	\bar{X}	SD.	N	\bar{X}	SD.	
1. ความรับผิดชอบ	35	3.18	0.52	65	3.22	0.42	-0.37
2. ความมีระเบียบวินัย	35	3.53	0.44	65	3.55	0.33	-0.19
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	35	3.60	0.35	65	3.60	0.29	-0.00
4. ความยุติธรรม	35	3.38	0.46	65	3.45	0.49	-0.07
5. ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	35	3.59	0.46	65	3.66	0.39	-0.80
6. ความเสียสละ	35	3.45	0.36	65	3.46	0.40	-0.17
7. ความมีเหตุผล	35	3.16	0.42	65	3.37	0.48	-2.25*
8. ความรักชาติ	35	3.70	0.36	65	3.67	0.43	0.29
9. ความเมตตากรุณา	35	3.22	0.35	65	3.35	0.38	-1.75
10. ความสามัคคี	35	3.55	0.38	65	3.56	0.40	-0.11
รวม	35	3.44	0.25	65	3.49	0.29	-0.96

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า ครูประถมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้าน
ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นจริยธรรมด้านความมีเหตุผล พบว่า ครูประถมศึกษาที่มีอายุมากกว่า
40 ปี มีคะแนนจริยธรรมด้านความมีเหตุผลมากกว่าครูประถมศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา
จำแนกตามตัวแปรสภาพการปฏิบัติงาน

จริยธรรม 10 ด้าน	สภาพการปฏิบัติงาน						
	ดีเด่น			ทั่วไป			t
	N	\bar{X}	SD.	N	\bar{X}	SD.	
1. ความรับผิดชอบ	17	3.25	0.62	83	3.19	0.42	0.34
2. ความมีระเบียบวินัย	17	3.67	0.27	83	3.52	0.39	1.97
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	17	3.65	0.38	83	3.59	0.30	0.58
4. ความยุติธรรม	17	3.58	0.44	83	3.59	0.49	1.56
5. ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	17	3.66	0.47	83	3.63	0.40	0.23
6. ความเสียสละ	17	3.54	0.23	83	3.44	0.41	1.35
7. ความมีเหตุผล	17	3.31	0.42	83	3.29	0.48	0.10
8. ความรักชาติ	17	3.69	0.36	83	3.68	0.42	0.15
9. ความเมตตากรุณา	17	3.29	0.27	83	3.31	0.39	-0.22
10. ความสามัคคี	17	3.56	0.38	83	3.56	0.40	0.06
รวม	17	3.52	0.25	83	3.46	0.28	0.86

จากตาราง 11 พบว่า ครูประถมศึกษาที่มีสภาพการปฏิบัติงานต่างกัน มีคะแนน
จริยธรรมรวมทุกด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา
จำแนกตามตัวแปรสถานภาพการสมรส

จริยธรรม 10 ด้าน	สถานภาพการสมรส						
	โสด			ไม่โสด			t
	N	\bar{X}	SD.	N	\bar{X}	SD.	
1. ความรับผิดชอบ	39	3.04	0.48	61	3.30	0.42	-2.83**
2. ความมีระเบียบวินัย	39	3.44	0.49	61	3.61	0.26	-2.05*
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	39	3.53	0.41	61	3.64	0.23	-1.53
4. ความยุติธรรม	39	3.34	0.51	61	3.48	0.46	-1.36
5. ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	39	3.54	0.07	61	3.70	0.05	-1.72
6. ความเสียสละ	39	3.36	0.49	61	3.52	0.30	-1.71
7. ความมีเหตุผล	39	3.28	0.46	61	3.30	0.44	-0.24
8. ความรักชาติ	39	3.64	0.40	61	3.71	0.41	-0.91
9. ความเมตตากรุณา	39	3.30	0.43	61	3.31	0.33	-0.11
10. ความสามัคคี	39	3.50	0.48	61	3.60	0.33	-1.17
รวม	39	3.40	0.33	61	3.52	0.22	-1.99

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่า ครูประถมศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีจริยธรรมรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ครูประถมศึกษาที่ไม่โสด มีจริยธรรมด้านความรับผิดชอบมากกว่าครูประถมศึกษาที่เป็นโสด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย มากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 13 วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของ
ครูประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน

จริยธรรม 10 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน						
	ระหว่างกลุ่ม			ภายในกลุ่ม			F
	df	SS	MS	df	SS	MS	
1. ความรับผิดชอบ	4	1.55	0.39	95	19.13	0.20	1.93
2. ความมีระเบียบวินัย	4	0.32	0.08	95	13.38	0.14	0.57
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	4	0.40	0.10	95	9.28	0.98	1.03
4. ความยุติธรรม	4	0.68	0.17	95	22.27	0.23	0.72
5. ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	4	2.06	0.52	95	14.85	0.16	3.30*
6. ความเสียสละ	4	1.00	0.25	95	13.92	0.15	1.71
7. ความมีเหตุผล	4	1.61	0.40	95	20.26	0.21	1.98
8. ความรักชาติ	4	1.47	0.37	95	14.86	0.16	2.35
9. ความเมตตากรุณา	4	0.29	0.07	95	13.27	0.14	0.51
10. ความสามัคคี	4	0.57	0.14	95	14.79	0.16	0.92
รวม	4	0.61	0.15	95	6.83	0.07	2.13

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ครูประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกันมีคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาจริยธรรมรายด้าน พบว่าครูประถมศึกษาที่สังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกันมีคะแนนจริยธรรมด้าน การเคารพกฎหมายบ้านเมืองต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อพิจารณาว่า ครูประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนใด มีคะแนนจริยธรรมด้านการเคารพต่อกฎหมายบ้านเมืองมากกว่ากัน จึงทดสอบคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ บราควผลตามตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยรายคู่ของจริยธรรมด้านความเคารพต่อกฎหมาย
บ้านเมือง จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สังกัดกลุ่มโรงเรียน		รัตนโกสินทร์	อโยธยา	ทวาราวดี	กรุงธน	สุโขทัย
\bar{X}		3.46	3.53	3.61	3.71	3.87
รัตนโกสินทร์	3.46	-	0.07	0.15	0.25	0.41*
อโยธยา	3.53	-	-	0.08	0.18	0.34
ทวาราวดี	3.61	-	-	-	0.10	0.26
กรุงธน	3.71	-	-	-	-	0.18
สุโขทัย	3.87	-	-	-	-	-

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ครูประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนสุโขทัย มีคะแนนจริยธรรมด้านความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง มากกว่าครูประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสังกัดกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของนักเรียน ประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศและสังกัดกลุ่มโรงเรียน

4.2.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของ
นักเรียนประถมศึกษา ปรากฏผลตามตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมด้าน และรวมทุกด้านของนักเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ

จริยธรรม 10 ด้าน	เพศ						t
	ชาย			หญิง			
	N	\bar{X}	SD.	N	\bar{X}	SD.	
1. ความรับผิดชอบ	113	3.18	0.45	187	3.20	0.39	-0.31
2. ความมีระเบียบวินัย	113	3.43	0.38	187	3.53	0.39	-2.28
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	113	3.57	0.39	187	3.62	0.32	-1.22
4. ความยุติธรรม	113	3.40	0.88	187	3.47	0.51	-1.16
5. ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	113	3.57	0.42	187	3.62	0.39	-1.09
6. ความเสียสละ	113	3.42	0.42	187	3.39	0.40	0.60
7. ความมีเหตุผล	113	3.04	0.48	187	3.10	0.42	-1.07
8. ความรักชาติ	113	3.68	0.42	187	3.72	0.39	-0.83
9. ความเมตตากรุณา	113	3.23	0.38	187	3.21	0.34	-0.33
10. ความสามัคคี	113	3.47	0.44	187	3.53	0.41	-0.18
รวม	113	3.40	0.28	187	3.44	0.26	-1.27

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีคะแนนจริยธรรม
รวมทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาจริยธรรมรายด้านพบว่า นักเรียน
ประถมศึกษาเพศหญิง มีคะแนนจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยมากกว่านักเรียนประถม
ศึกษาเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

4.2.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของ
นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตาม สังกัดกลุ่มโรงเรียนปรากฏผลตามตาราง 16

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน
ของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรสังกัดกลุ่มโรงเรียน

จริยธรรม 10 ด้าน	แหล่งความแปรปรวน						
	ระหว่างกลุ่ม			ภายในกลุ่ม			F
	df	SS	MS	df	SS	MS	
1. ความรับผิดชอบ	4	1.29	0.32	295	49.86	0.17	1.91
2. ความมีระเบียบวินัย	4	1.79	0.45	295	43.12	0.15	3.06*
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	4	0.59	0.14	295	35.63	0.12	1.18
4. ความยุติธรรม	4	3.62	0.90	295	82.99	0.28	3.21*
5. ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	4	1.86	0.43	295	46.22	0.16	2.96*
6. ความเสียสละ	4	2.43	0.61	295	47.21	0.16	3.79**
7. ความมีเหตุผล	4	4.23	1.06	295	53.91	0.18	5.79**
8. ความรักชาติ	4	2.18	0.55	295	45.77	0.16	3.52**
9. ความเมตตากรุณา	4	0.67	0.17	295	36.94	0.13	1.34
10. ความสามัคคี	4	1.85	0.46	295	51.28	0.17	2.66*
รวม	4	1.30	0.46	295	20.56	0.17	4.66**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนน จริยธรรมรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมด้านความ เสียสละและความมีเหตุผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีคะแนน จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม ความรักชาติ และความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง และ เพื่อพิจารณาว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนใดมีคะแนนจริยธรรมด้านนั้นนั้น มากกว่ากัน จึงทดสอบคะแนนเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ่ ปรากฏผลตามตาราง 17-24

ตาราง 17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัยของ
นักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สังกัดกลุ่มโรงเรียน		อโยธยา	รัตนโกสินทร์	กรุงธน	ทวาราวดี	สุโขทัย	
\bar{X}		3.39	3.14	3.54	3.55	3.58	
1	อโยธยา	3.39	-	0.02	0.15	0.16	0.19*
2	รัตนโกสินทร์	3.14	-	-	0.13	0.14	0.17
3	กรุงธน	3.54	-	-	-	0.01	0.04
4	ทวาราวดี	3.55	-	-	-	-	0.03
5	สุโขทัย	3.58	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนสุโขทัย มีคะแนน
จริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย มากกว่านักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนอโยธยา
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสังกัดกลุ่มโรงเรียนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่คะแนนจริยธรรมด้านความยุติธรรมของนักเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สังกัดกลุ่มโรงเรียน		อโยธยา	รัตนโกสินทร์	กรุงธน	ทวาราวดี	สุโขทัย	
\bar{X}		3.27	3.43	3.44	3.49	3.61	
1	อโยธยา	3.27	-	0.16	0.17	0.22	0.34*
2	รัตนโกสินทร์	3.43	-	-	0.01	0.06	0.18
3	กรุงธน	3.44	-	-	-	0.05	0.17
4	ทวาราวดี	3.49	-	-	-	-	0.12
5	สุโขทัย	3.61	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนสุโขทัย มีคะแนน
จริยธรรมด้านความยุติธรรม มากกว่านักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนอโยธยา
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสังกัดกลุ่มโรงเรียนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความเคารพต่อกฎหมาย
บ้านเมืองของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สังกัดกลุ่มโรงเรียน		อโยธยา	รัตนโกสินทร์	กรุงธน	ทวาราวดี	สุโขทัย	
\bar{X}		3.53	3.55	3.56	3.62	3.75	
1	อโยธยา	3.53	-	0.02	0.03	0.09	0.22*
2	รัตนโกสินทร์	3.55	-	-	0.01	0.07	0.20*
3	กรุงธน	3.56	-	-	-	0.06	0.19*
4	ทวาราวดี	3.62	-	-	-	-	0.13
5	สุโขทัย	3.75	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนสุโขทัย มีคะแนน
จริยธรรมด้านความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง มากกว่านักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่ม
โรงเรียนอโยธยา รัตนโกสินทร์ และกรุงธน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนสังกัดกลุ่มโรงเรียนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายตัวของคะแนนจริยธรรมด้านความเสียสละของนักเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สังกัดกลุ่มโรงเรียน		อโยธยา	รัตนโกสินทร์	กรุงธน	ทวาราวดี	สุโขทัย	
\bar{X}		3.31	3.34	3.35	3.44	3.56	
1	อโยธยา	3.31	-	0.03	0.04	0.13	0.25*
2	รัตนโกสินทร์	3.34	-	-	0.01	0.10	0.22*
3	กรุงธน	3.35	-	-	-	0.09	0.21*
4	ทวาราวดี	3.44	-	-	-	-	0.12
5	สุโขทัย	3.56	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนสุโขทัย มีคะแนน
จริยธรรมด้านความเสียสละ มากกว่านักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนอโยธยา
รัตนโกสินทร์ และกรุงธน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสังกัดกลุ่มโรงเรียน
คู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความมีเหตุผลของนักเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สังกัดกลุ่มโรงเรียน		อโยธยา	รัตนโกสินทร์	กรุงธน	ทวาราวดี	สุโขทัย	
\bar{X}		2.87	3.02	3.13	3.17	3.18	
1	อโยธยา	2.87	-	0.15	0.26*	0.30*	0.31*
2	รัตนโกสินทร์	3.02	-	-	0.11	0.15	0.16
3	กรุงธน	3.13	-	-	-	0.04	0.05
4	ทวาราวดี	3.17	-	-	-	-	0.01
5	สุโขทัย	3.18	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนสุโขทัย มีคะแนน
จริยธรรมด้านความมีเหตุผล มากกว่านักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนอโยธยา
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสังกัดกลุ่มโรงเรียนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความรักชาติของนักเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สังกัดกลุ่มโรงเรียน		อโยธยา	รัตนโกสินทร์	กรุงธน	ทวาราวดี	สุโขทัย	
\bar{X}		3.59	3.66	3.66	3.76	3.83	
1	อโยธยา	3.59	-	0.07	0.07	0.17	0.24*
2	รัตนโกสินทร์	3.66	-	-	-	0.10	0.17
3	กรุงธน	3.66	-	-	-	0.10	0.17
4	ทวาราวดี	3.76	-	-	-	-	0.07
5	สุโขทัย	3.83	-	-	-	-	-

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 22 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนสุโขทัย มีคะแนน
จริยธรรมด้านความรักชาติ มากกว่านักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนอโยธยา
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสังกัดกลุ่มโรงเรียนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สังกัดกลุ่มโรงเรียน		อโยธยา	รัตนโกสินทร์	กรุงธน	ทวาราวดี	สุโขทัย
\bar{x}		3.40	3.48	3.48	3.55	3.64
1	อโยธยา	-	0.08	0.08	0.15	0.24*
2	รัตนโกสินทร์	-	-	-	0.07	0.16
3	กรุงธน	-	-	-	0.07	0.16
4	ทวาราวดี	-	-	-	-	0.09
5	สุโขทัย	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนสุโขทัย มีคะแนน
จริยธรรมด้านความสามัคคี มากกว่านักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนอโยธยา
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสังกัดกลุ่มโรงเรียนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 24 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านของนักเรียน
ประถมศึกษา จำแนกตามสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สังกัดกลุ่มโรงเรียน		อโยธยา	รัตนโกสินทร์	กรุงธน	ทวาราวดี	สุโขทัย	
\bar{X}		3.33	3.40	3.42	3.44	3.54	
1	อโยธยา	3.33	-	0.07	0.09	0.11	0.21*
2	รัตนโกสินทร์	3.40	-	-	0.02	0.04	0.14
3	กรุงธน	3.42	-	-	-	0.02	0.12
4	ทวาราวดี	3.44	-	-	-	-	0.10
5	สุโขทัย	3.54	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนสุโขทัย มีคะแนน
จริยธรรมรวมทุกด้าน มากกว่านักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนอโยธยา อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนสังกัดกลุ่มโรงเรียนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความถี่ของระดับจริยธรรม เพื่อจัดระดับจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา

การวิเคราะห์ระดับจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา พิจารณาจากความถี่ของการเลือกตอบร่วมกับค่าร้อยละของระดับความถี่ที่เลือกตอบ ปรากฏผลตามตารางที่ 25-26

ตาราง 25 แสดงความถี่ระดับจริยธรรมรายด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา จากการตอบแบบสอบถามวัดจริยธรรม

ข้อ	จริยธรรม 10 ด้าน	ครู				นักเรียน			
		1 น้อยหรือขาด	2 มีเพื่อตนเอง	3 มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	4 มีเพื่อสังคม	1 น้อยหรือขาด	2 มีเพื่อตนเอง	3 มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	4 มีเพื่อสังคม
(1)	ความรับผิดชอบ								
1		5	56	10	29	12	134	20	134
11		5	9	33	53	14	19	149	118
21		3	1	42	54	9	14	145	132
31		3	11	39	47	13	63	123	101
41		6	11	33	50	14	33	60	193
	รวม	22	88	157	233	62	263	497	678
	ร้อยละ	4.40	17.60	31.40	46.60	4.13	17.53	33.13	45.20
(2)	ความระเบียบวินัย								
2		1	3	24	72	3	23	72	213
12		4	1	15	80	19	6	75	200
22		6	3	54	37	8	11	174	107
32		4	12	33	51	32	27	87	154
42		1	6	5	88	5	11	15	269
	รวม	16	25	131	328	67	67	423	943
	ร้อยละ	3.20	5.00	26.20	65.60	4.47	4.47	28.20	62.87

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	จริยธรรม 10 ด้าน	ครู				นักเรียน			
		1	2	3	4	1	2	3	4
		ด้วยพร้อมขาด	มีเพื่อตนเอง	มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	มีเพื่อสังคม	ด้วยพร้อมขาด	มีเพื่อตนเอง	มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	มีเพื่อสังคม
(3)	ความซื่อสัตย์สุจริต								
3		4	2	89	5	7	6	276	11
13		4	1	-	95	6	9	11	274
23		1	1	4	94	4	8	4	284
33		1	3	25	71	8	11	55	226
43		1	6	23	70	6	11	72	211
	รวม	11	13	141	335	31	45	418	1,006
	ร้อยละ	2.20	2.60	28.20	67.00	2.07	3.00	27.87	67.07
(4)	ความยุติธรรม								
4		8	35	16	41	12	84	31	173
14		5	5	4	86	12	9	27	252
24		3	3	1	93	5	2	9	284
34		21	1	16	62	65	6	26	203
44		12	7	3	78	71	13	9	204
	รวม	49	51	40	360	165	117	102	1,116
	ร้อยละ	9.80	10.20	8.00	72.00	11.00	7.80	6.80	74.40

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	จริยธรรม 10 ด้าน	ครู				นักเรียน			
		1	2	3	4	1	2	3	4
		คือยหรือขาด	มีเพื่อตนเอง	มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	มีเพื่อสังคม	คือยหรือขาด	มีเพื่อตนเอง	มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	มีเพื่อสังคม
(5)	ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง								
5		4	12	5	79	3	56	13	228
15		3	6	13	78	4	30	50	216
25		1	5	6	88	9	9	23	259
35		2	6	7	85	6	13	19	262
45		3	11	32	54	9	31	122	138
	รวม	13	40	63	384	31	139	227	1,103
	ร้อยละ	2.60	8.00	12.60	76.80	2.07	9.27	15.13	73.53
(6)	ความเสียสละ								
6		3	9	37	51	14	23	122	111
16		3	3	17	77	7	10	43	240
26		1	8	21	70	15	12	85	188
36		3	2	2	93	9	9	4	278
46		10	7	75	8	52	23	202	23
	รวม	20	29	152	229	97	77	456	870
	ร้อยละ	4.00	5.80	30.40	45.80	6.47	5.13	30.40	58.00

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	จริยธรรม 10 ด้าน	ครู				นักเรียน			
		1	2	3	4	1	2	3	4
		ค้อยหรือขาด	มีเพื่อตนเอง	มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	มีเพื่อสังคม	ค้อยหรือขาด	มีเพื่อตนเอง	มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	มีเพื่อสังคม
(7)	ความมีเหตุผล								
7		2	1	9	88	4	6	42	248
17		13	21	21	45	43	53	81	123
27		12	39	6	43	70	134	28	68
37		9	25	18	48	61	116	33	90
47		-	6	6	88	8	9	12	271
	รวม	36	92	70	312	186	318	196	800
	ร้อยละ	7.20	18.40	14.00	62.40	12.40	21.20	13.07	53.33
(8)	ความรักชาติ								
8		1	9	30	60	4	23	43	230
18		2	3	30	65	7	2	83	208
28		3	3	3	91	10	12	23	255
38		2	4	2	92	8	11	12	269
48		1	5	19	75	10	20	34	236
	รวม	9	24	84	383	39	68	195	1,198
	ร้อยละ	1.80	4.80	16.80	76.60	2.60	4.53	13.00	79.87

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อ	จริยธรรม 10 ด้าน	ครู				นักเรียน			
		1 ค้อยหรือขาด	2 มีเพื่อตนเอง	3 มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	4 มีเพื่อสังคม	1 ค้อยหรือขาด	2 มีเพื่อตนเอง	3 มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	4 มีเพื่อสังคม
(9)	ความเมตตากรุณา								
9		3	3	2	92	6	6	15	273
19		3	7	26	64	1	34	35	230
29		1	14	61	24	6	48	226	20
39		2	25	48	25	14	83	145	58
49		4	34	4	58	14	138	9	139
	รวม	13	83	141	263	41	309	430	720
	ร้อยละ	2.60	16.60	28.24	52.60	2.73	20.60	26.87	48.00
(10)	ความสามัคคี								
10		2	3	2	93	15	6	15	264
20		2	3	41	54	8	5	132	155
30		3	11	26	60	11	39	52	198
40		-	2	5	93	6	14	30	250
50		5	23	26	46	15	66	81	138
	รวม	12	42	100	346	55	130	310	1,005
	ร้อยละ	2.40	8.40	20.00	69.20	3.67	8.67	20.67	67.00

จากตาราง 25 พบว่า ระดับจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับ
ที่ 4 มีจริยธรรมเพื่อสังคมส่วนรวม

ตาราง 26 แสดงความถี่ระดับจริยธรรมรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา

จริยธรรม 10 ด้าน	ครู				นักเรียน			
	1	2	3	4	1	2	3	4
	ค้อยหรือขาด	มีเพื่อตนเอง	มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	มีเพื่อสังคม	ค้อยหรือขาด	มีเพื่อตนเอง	มีเพื่อหมู่คณะเล็ก	มีเพื่อสังคม
1. ความรับผิดชอบ	22	88	157	233	62	263	497	678
2. ความมีระเบียบ	16	25	131	328	67	67	423	1,886
3. ความซื่อสัตย์สุจริต	11	13	141	335	31	45	418	1,006
4. ความยุติธรรม	49	51	40	360	165	117	102	1,116
5. ความเคารพต่อ กฎหมายบ้านเมือง	13	40	63	384	31	139	227	1,103
6. ความเสียสละ	20	29	152	299	97	97	456	870
7. ความมีเหตุผล	36	92	70	312	186	318	196	800
8. ความรักชาติ	9	24	84	383	39	68	195	1,198
9. ความเมตตากรุณา	13	83	141	263	41	309	430	720
10. ความสามัคคี	12	32	100	346	55	130	310	1,005
รวมทุกด้าน	201	477	1,079	3,243	774	1,533	3,254	9,439
ร้อยละ	4.02	9.54	21.58	64.86	5.16	10.22	21.69	62.93

จากตาราง 26 พบว่า

- ครูประถมศึกษาที่มีจริยธรรมรายด้าน อยู่ในระดับที่ 4
- ครูประถมศึกษาที่มีจริยธรรมรวมทุกด้าน อยู่ในระดับที่ 4
- นักเรียนประถมศึกษาที่มีจริยธรรมรายด้าน อยู่ในระดับที่ 4
- นักเรียนประถมศึกษาที่มีจริยธรรมรวมทุกด้าน อยู่ในระดับที่ 4

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

✓ ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาลำดับจริยธรรมของครูประถมศึกษาและของนักเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ เรียงจากมากไปหาน้อย และหาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครู กับของนักเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจริยธรรมของครูประถมศึกษา รายด้านและรวมทุกด้าน ตามตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน
4. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของนักเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปรเพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียน
5. เพื่อศึกษาระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูและของนักเรียนประถมศึกษา

✓ ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะทำให้ทราบลำดับจริยธรรมของครูและของนักเรียนประถมศึกษาจากมากไปหาน้อย และรวมไปถึงทราบความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา
2. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา
3. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะทำให้ทราบความแตกต่างของคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา
4. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะทำให้ทราบระดับจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา

5. ผลของการศึกษาค้นคว้า จะเป็นข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงศึกษาธิการ กรมการฝึกหัดครู กรมวิชาการ กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการ-การประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการศึกษาเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษาและครู-อาจารย์ ในการส่งเสริมปรับเปลี่ยนจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา ให้เหมาะสมเป็นทรัพยากรที่มีค่าพึงประสงค์ของชาติต่อไป ✓

สมมติฐานของการวิจัย

1. การเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน
2. คะแนนจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในทางบวก
3. ครูประถมศึกษาที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพในการปฏิบัติงาน และสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน แตกต่างกัน
4. นักเรียนประถมศึกษาที่มีเพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน แตกต่างกัน
5. ครูประถมศึกษามีระดับจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านอยู่ในระดับที่ 2 คือ มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง
6. นักเรียนประถมศึกษามีระดับจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านอยู่ในระดับที่ 2 คือ มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง

✓ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา-แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 กลุ่มโรงเรียน คือ กลุ่มโรงเรียนทวารวดี กลุ่มโรงเรียนอโยธยา กลุ่มโรงเรียนสุโขทัย กลุ่มโรงเรียนกรุงธน และกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในชั้นเรียนเดียวกับครูประจำชั้น โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 กลุ่ม-โรงเรียน คือ กลุ่มโรงเรียนทวารวดี กลุ่มโรงเรียนอโยธยา กลุ่มโรงเรียนสุโขทัย กลุ่มโรงเรียนกรุงธน และกลุ่มโรงเรียนรัตนโกสินทร์

✓ กลุ่มตัวอย่าง

1. ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา-แห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ 5 ห้องเรียนขึ้นไป ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย จำนวน 100 คน

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหรือชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่อยู่ในชั้นเดียวกับครูประจำชั้นในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงาน-คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 300 คน

✓ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วัดจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา 10 ด้าน คือ ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความเมตตากรุณา และความสามัคคี แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพส่วนตัวของครูและนักเรียน

สำหรับครู ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพสมรส สถานภาพ การปฏิบัติงาน และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

สำหรับนักเรียน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดจริยธรรม

โดยสร้างเป็นสถานการณ์ มีคำตอบ 4 ตัวเลือก เพื่อวัดจริยธรรม 10 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 50 ข้อ ซึ่งวัดความเชื่อมั่นได้ที่ระดับ 0.856

✓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือ แนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บข้อมูลจากครูและนักเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามถึงครูและนักเรียนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมหนังสือ ขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยไปรษณีย์ลงทะเบียน ระหว่างวันที่ 1-28 กุมภาพันธ์ 2540 เพื่อให้ครู และนักเรียนประถมศึกษาตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ผู้วิจัยได้ รับแบบสอบถามคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ✓

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ของ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครู และนักเรียนประถมศึกษา

1.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครู จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพการสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

จำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียน จำแนกตามเพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา

2.1 หาค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรม เพื่อจัดลำดับคะแนนจริยธรรมของครูและของนักเรียนประถมศึกษา

2.2 หาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครู กับของนักเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านของครูกับของนักเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา

4.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

4.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของนักเรียนประถมศึกษา จำแนกตามเพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์ความถี่ของระดับจริยธรรม เพื่อจัดระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา

✓ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ที่สำคัญดังนี้

1. การเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้าน ของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน
2. คะแนนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความรักชาติ และคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กันในทางบวก
3. ครูประถมศึกษาเพศหญิงมีคะแนนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความมีเหตุผล ความสามัคคี และคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้านมากกว่าครูประถมศึกษาเพศชาย
4. ครูประถมศึกษาที่มีอายุ > 40 ปี มีคะแนนจริยธรรมด้านความมีเหตุผลมากกว่าครูประถมศึกษาที่มีอายุ < 40 ปี

5. ครูประถมศึกษาที่มีสถานภาพการปฏิบัติงานดีเด่น และทั่วไป มีคะแนนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน
6. ครูประถมศึกษาที่มีสถานภาพสมรสไม่โสด มีคะแนนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย มากกว่าครูประถมศึกษาที่มีสถานภาพสมรสโสด
7. ครูประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรม ด้านความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมืองแตกต่างกัน
8. นักเรียนประถมศึกษาเพศหญิง และเพศชาย มีคะแนนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน
9. นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกันมีคะแนนจริยธรรมด้านความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความสามัคคี และคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้าน แตกต่างกัน
10. ระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูประถมศึกษา อยู่ในระดับที่ 4 (มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม)
11. ระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของนักเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับที่ 4 (มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม) ✓

อภิปรายผล

ในการอภิปรายผล จะได้อภิปรายตามลำดับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อ 1 กล่าวว่า "การเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์กัน" ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า

สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้นั้น คือ การเรียงลำดับจริยธรรม 10 ด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษาที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 ($p = 0.97$) เป็นความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสมบูรณ์ เมื่อพิจารณาจากลำดับจริยธรรมของครูและจริยธรรมของนักเรียน จะเห็นได้ว่า มีลำดับที่ตรงกันถึง 6 คู่ ส่วนคู่อื่นๆ สลับกันเพียงเล็กน้อยและลำดับที่ของจริยธรรมในลำดับต้น มีคะแนนเฉลี่ยค่อนข้างสูง เป็นจริยธรรมซึ่งแสดงถึงสังคมส่วนรวมเป็นอุดมคติ เป็นค่านิยมของบุคคล ซึ่งสังคมประสงค์ให้เกิดขึ้นในบุคคล ดังที่ผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี กล่าวไว้ว่า "...คุณลักษณะที่สำคัญควรส่งเสริมคือ ความเห็นแก่ประโยชน์

ส่วนรวม ปัญหาส่วนใหญ่นักสังคมทุกวันนี้ มักสืบเนื่องมาจากการเห็นแก่เรื่องส่วนตัวเป็นส่วน ใหญ่ มากกว่าที่จะยอมสละตนเพื่อส่วนรวม" (ลาตวน เกษตรสุนทร. 2526 : 188) และ พระราชบัณฑิตยสถานแห่งวัดชลประทานรังสฤษดิ์ อําเภอบางเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้กล่าวถึงครู ไว้ว่า "...การเป็นครูนั้นเป็นงานหนัก เป็นงานที่ต้องเสียสละเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น เป็น งานที่ทำเพื่อให้ มิใช่เป็นงานที่ทำเพื่อจะเอา ผู้ใดสมัครเป็นครูก็แสดงว่าเป็นคนมีจิตใจสูง มีความเสียสละชีวิตเพื่อผู้อื่นโดยแท้..." (ไกรนุช ศิริพูล. 2531) เมื่อครูได้อบรมสั่งสอน บัณฑิตนักเรียน ตามทัศนะของจรรยา มิลินทร์ เลขาธิการคุรุสภา ใจความว่า

... ครูจะต้องมีลักษณะดังนี้

1. เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปเห็นว่า มีวิชาความรู้ สามารถสั่งสอนอบรมผู้อื่นได้ และจริยวัตรเป็นที่น่านับถือไว้วางใจและเลื่อมใส
2. ให้การอบรมสั่งสอนแก่บุคคลทั่วไปได้
3. ได้รับความตอบแทนหรือไม่ได้รับความตอบแทน ...

จากลักษณะดังกล่าวจึง เป็นเอกลักษณ์ของตัวครูที่สั่งสมไว้ตามความคาดหวังของ สังคมและความเป็นครู (Self Actualization Teacher) ของตัวครูเองด้วย แล้ว ถ้ายทอดออกไปเป็นพฤติกรรม เป็นเหตุให้นักเรียนซึมซับและเรียนรู้ที่จะปฏิบัติเสียแบบ เกิด เป็น ค่านิยมทางจริยธรรมส่วนตนของนักเรียน ผนวกกับค่านิยมทางจริยธรรมที่พึงประสงค์ ของสังคมที่ถ่ายทอดผ่านสื่อและกระบวนการต่าง ๆ ทาให้จริยธรรมที่แสดงถึงค่านิยม และ ประโยชน์ส่วนรวมของครูสูง และลำดับจริยธรรมของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับลำดับจริยธรรม ของครูค่อนข้างสมบูรณ์

สมมติฐานข้อ 2 กล่าวว่า "คะแนนจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวก" ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า

คะแนนจริยธรรมรวมทุกด้าน และรายด้าน ด้านความรับผิดชอบ และความรักชาติ ของครูและนักเรียนประถมศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนด้านความมี

ระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความเมตตากรุณา และความสามัคคี ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนประถมศึกษา แต่มีแนวโน้มเกือบจะสัมพันธ์กัน ผลที่ได้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ในบางส่วน

การที่พบว่าจริยธรรมรวมทุกด้าน และด้านความรับผิดชอบและความรักชาติ มีความสัมพันธ์กันเพราะครูเป็นต้นแบบ เป็นคนที่มีความสำคัญใกล้ชิดกับเด็ก จนเป็นผู้ที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา เพราะพฤติกรรมของครูเป็นสิ่งสำคัญ ครูจะต้องทำตัวเป็นแม่แบบอยู่เสมอ หากผู้ที่พ่ราสอนผู้อื่นไม่ปฏิบัติตามที่สอนเขาการอบรมสั่งสอนใด ๆ ย่อมไร้ประโยชน์ ครูที่ยึดมั่นในคุณธรรมย่อมเป็นแม่แบบที่ดีในด้านความประพฤติแก่ศิษย์ ความไว้มือเอียงต่าง ๆ ของศิษย์ในทางดีหรือไม่ดี ย่อมสะท้อนให้เห็นผู้เป็นแม่แบบโดยสิ้นเชิง ไม่เลือกที่จะเป็นนักเรียนชั้นเล็กหรือชั้นโต เพราะเด็กจะเลียนแบบครูตั้งแต่ลายมือที่ประณีตบรรจง ไปจนถึงนิสัยใจคอ ตลอดจนค่านิยมของครูจะเห็นได้ว่า เมื่อคะแนนจริยธรรมด้านใดของครูประถมศึกษาสูง คะแนนจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาด้านนั้นก็จะสูงตามไปด้วย

ส่วนที่พบว่าคะแนนจริยธรรมด้านความมีระเบียบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความเมตตากรุณา และความสามัคคีของครูกับของนักเรียนประถมศึกษาไม่สัมพันธ์กัน เป็นเพราะเด็กไม่เข้าใจความหมายของคำว่า สามัคคี เสียสละ กฎหมายกฎหมาย ในสภาพสังคมปัจจุบัน เด็กพบแต่ผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างไม่ดี เด็กเห็นว่าการทำตามกฎหมายเป็นสิ่งที่ล่าช้ามาก มีตัวอย่างการทำลายทรัพย์สินทำให้เด็กเห็นเป็นประจำ และเด็กไม่เข้าใจว่ากฎหมายจะให้ประโยชน์อะไร (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2530 : 41) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเด็กขาดวุฒิภาวะและแบบอย่างที่ดี

สมมติฐานข้อ 3 กล่าวว่า "ครูประถมศึกษาที่มี เพศ อายุ สถานภาพการปฏิบัติงาน สถานภาพสมรส และสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านแตกต่างกัน" ผลที่ได้จากการศึกษา พบว่า

3.1 ครูประถมศึกษาเพศหญิง และเพศชาย มีจริยธรรมรวมทุกด้าน และด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง มีเหตุผลและความสามัคคี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยครูประถมศึกษาเพศหญิงมีคะแนนจริยธรรมสูงกว่าเพศชาย ส่วนจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความรักชาติ และความเมตตากรุณาพบว่าไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ในบางส่วน

การที่พบว่าครูประถมศึกษาเพศหญิง มีจริยธรรมรวมทุกด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความมีเหตุผล และความสามัคคี สูงกว่าเพศชาย เป็นเพราะเพศหญิงเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อน ว่างนอนง่าย อยู่ในกรอบประเพณี เชื่อฟังผู้ใหญ่ พ่อแม่ ครู-อาจารย์ ผู้ให้การอบรมสั่งสอน ตามประเพณีไทยสืบทอดกันมา จึงมีการซึมซับค่านิยมทางคุณธรรม จริยธรรมได้มากกว่าเพศชาย ดังที่ลาตวน เกษตรสุนทร (2526 : 133) กล่าวว่า การฝึกและการปฏิบัติในเรื่องเหล่านี้ รวมทั้งสภาพความเป็นอยู่ของเพศหญิง รวมทั้งภาวะแวดล้อมด้านต่าง ๆ ทั้งในสถาบันการศึกษาและครอบครัวที่มีต่อเพศหญิงมาแต่เดิม ทำให้เพศหญิงมีความเป็นระเบียบ มีกฎเกณฑ์ มีความเคารพต่อระเบียบ รวมทั้งมีความสามัคคีของหมู่คณะสูงด้วย ส่วนเพศชายนั้น สังคมอาจปล่อยปละละเลยในการอบรมเรื่องการเคารพต่อกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัย และความสามัคคี เพราะส่วนใหญ่สังคมมักถือว่าเพศชายไม่ต้องเคร่งครัดต่อระเบียบประเพณีมากนัก ซึ่งผิดกับผู้หญิงที่ต้องอยู่ในกรอบประเพณีอย่างเคร่งครัด จึงมีส่วนประกอบที่ทำให้เพศหญิงมีพฤติกรรมทางจริยธรรมสูงกว่าเพศชาย

ส่วนจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความรักชาติ และความเมตตากรุณา ไม่พบความแตกต่าง เป็นเพราะจริยธรรมดังกล่าวเป็นจริยธรรมขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับการปลูกฝังมาตลอดเวลา โดยเฉพาะความเสียสละและความเมตตากรุณา ในฐานะพุทธศาสนิกชน อีกทั้งเป็นคุณสมบัติของครูที่ดีต้องมีพรหมวิหาร 4 คือ เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา มีสังคหวัตถุธรรม 4 เป็นหลักธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวใจคนประสานหมู่ชนไว้ด้วยความสามัคคีด้วยการสงเคราะห์ 4 ประการ คือ ทาน ปิยวาจา อัตถจริยา และสมานัตตา (ทาน คือ การให้ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละ) ส่วนความรักชาติ เป็นหน้าที่โดยตรงของครูตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2521 อยู่ในฐานะข้าราชการ

พลเรือนสามัญภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มีหน้าที่พิทักษ์รักษาชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

3.2 ครูประถมศึกษาที่มีอายุ < 40 ปี และมากกว่า 40 ปี มีคะแนนจริยธรรมด้านความมีเหตุผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยครูประถมศึกษาที่อายุมากกว่า 40 ปี มีคะแนนจริยธรรมสูงกว่าครูที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี ส่วนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความรักชาติ ความเมตตา กรุณา ความสามัคคี และรวมทุกด้านไม่พบความแตกต่าง ผลที่ได้จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3 ในบางส่วน

การที่พบว่าครูประถมศึกษาที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีจริยธรรมด้านความมีเหตุผลสูงกว่าครูที่มีอายุน้อยกว่า เพราะประสบการณ์และวุฒิภาวะ ทำให้บุคคลมีความพร้อมและความมั่นคงทางอารมณ์ มีสติ นามาสซึ่งความเป็นเหตุเป็นผลประกอบกับผู้ที่อายุมากกว่า มักมีประสบการณ์ทางวิชาชีพครูมากกว่า ทำให้มีจิตพิสัย (The Affective Domain) ของความเป็นครูมากกว่าครูที่มีอายุน้อยกว่า ความแตกต่างของอายุหรือวัยของคนเรามีส่วนเกี่ยวข้อง และทำให้เกิดความแตกต่างในด้านประสบการณ์ ด้านความรับผิดชอบ ความสนใจความรอบรู้ ความสามารถในการแก้ปัญหา ความคิด จากการศึกษาของ ทอแรนซ์ (Tarrance. 1962) พบว่าอายุที่เพิ่มขึ้นจะทำให้มีความคิดละเอียดละออ รอบคอบเพิ่มมากขึ้น

ส่วนจริยธรรมรวมทุกด้านและความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความรักชาติ ความเมตตา กรุณา และความสามัคคี ไม่พบความแตกต่างเพราะช่วงอายุของครูประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเฉลี่ยไม่มีความแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่อายุ < 40 ปี มีอายุเฉลี่ย 35-40 ปี กลุ่มตัวอย่างที่อายุ > 40 ปี มีอายุเฉลี่ย 40-50 ปี ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร มีอายุเฉลี่ย 35-40 ปี โดยประมาณ เพราะสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครไม่เปิดสอบบรรจุข้าราชการครู เนื่องจากอัตราครูเดิมจากการรับโอนและย้าย ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานครจึงมีอายุไม่แตกต่างกันมากนัก

3.3 ครูประถมศึกษาที่มีสถานภาพการปฏิบัติงานดีเด่นและทั่วไปมีคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 เพราะสถานภาพการปฏิบัติงานดีเด่นเป็นเพียงทักษะเฉพาะการ เช่น วิชาการหรือกิจกรรมนั้น ๆ เท่านั้น ไม่ได้เป็นตัวแปรที่สามารถจำแนกความมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงปรารถนาสำหรับความเป็นครูได้ เพราะครูดีเด่นหรือครูทั่วไป ก็คือครูที่มีจิตพิสัยทางคุณธรรมจริยธรรม มีความรักความศรัทธาในอาชีพครู แต่ศักยภาพในการปฏิบัติงานตามนโยบายอาจไม่เท่าเทียมกัน ดังที่ วิทตี้ (เสริมวิทย์ ศุภเมธี. 2525 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Witty. 1947) ได้วิเคราะห์ลักษณะของครูที่ดีของนักการศึกษาต่างประเทศ คือ พอล วิทตี้ (Paul Witty) พบว่าคุณลักษณะ 12 ประการ ของครูเป็นลักษณะที่นักเรียนชอบมากที่สุด ได้แก่

1. ความเป็นประชาธิปไตย
2. มีความเมตตาและสนใจเด็กเป็นรายบุคคล
3. มีความอดทน
4. มีบุคลิกภาพดี และมารยาทดี
5. มีความประพฤติดีสม่ำเสมอ
6. มีความยุติธรรม
7. มีความสนใจกว้างขวาง
8. มีอารมณ์ขัน
9. มีความยืดหยุ่น
10. มีความสนใจในปัญหาของเด็ก
11. รู้จักให้รางวัล และยกย่องชมเชย
12. มีความสามารถพิเศษในการสอนแต่ละวิชา มีวิธีสอนที่แปลกใหม่อยู่เสมอ

จึงอาจกล่าวได้ว่า ครูที่มีสถานภาพเป็นครูทั่วไป อาจมีคุณลักษณะทั้ง 12 ประการครบถ้วน แต่ไม่เคยได้รับการประกาศว่าเป็นครูดีเด่น ก็ถือว่าเป็นครูที่ดีเด่นเช่นกัน

3.4 ครูประถมศึกษาที่มีสถานภาพสมรสและไม่สมรส มีคะแนนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยครูประถมศึกษาที่ไม่สมรสมีคะแนนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบและระเบียบวินัย มากกว่าครูประถมศึกษาที่เป็นสมรส

ส่วนจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความเมตตากรุณา ความสามัคคี และรวมทุกด้าน ไม่พบความแตกต่าง ผลที่ได้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ในบางส่วน

การที่พบว่าครูประถมศึกษาที่ไม่โสด มีคะแนนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบและระเบียบวินัยมากกว่าครูประถมศึกษาที่เป็นโสด เพราะค่านิยมและวัฒนธรรมประเพณีของไทยสืบมา ไม่ว่าจะชายหรือหญิง เมื่อได้ทำการสมรสมีครอบครัว ฝ่ายชายด้วยทำหน้าที่สามีและพ่อพร้อมที่จะรับผิดชอบ ฝ่ายหญิงต้องทำหน้าที่ ภรรยา, แม่ และแม่บ้าน ต้องจัดการบริหารงานครอบครัวทั้งสองฝ่ายมีภาระหน้าที่ต่อกันเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีภาระต่อสังคมร่วมกันเพิ่มขึ้นด้วย เมื่อบุคคลได้รับรู้ได้รับการอบรมสั่งสอน สืบทอดกันมา ทำให้เกิดเป็นทัศนคติทางสังคมเป็นที่ยอมรับว่า พร้อมทั้งจะมีความรับผิดชอบ แล้วจึงทำการสมรสหรือสมรสแล้วต้อง เริ่มรับผิดชอบ ความโสดจึงส่งผลให้มีคะแนนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ และความมีระเบียบวินัยได้ ดังคำโบราณที่กล่าวไว้ถึงคนโสดว่า "เป็นพ่อพวงมาลัย หรือแม่พวงมาลัย ลอยไปลอยมา" ดังนั้น ครูประถมศึกษาที่ไม่โสด จึงมีความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยมากกว่าครูประถมศึกษาที่เป็นโสด ตามทัศนคติของสังคมด้วย

ส่วนจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความเมตตากรุณา ความสามัคคี และรวมทุกด้าน ไม่พบความแตกต่างเพราะ ครูทุกคนมีความปรารถนาที่จะเป็นครูที่ดี ไม่ว่าจะ เป็นโสดหรือไม่โสด ก็มีความเป็นครู (Self Actualization for Teachers) ไม่แตกต่างกัน ทุกคนได้ศึกษาวิชาครู จิตวิทยา มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาครู มีพื้นฐานบางประการสำหรับการเป็นครูที่ดี เป็นแม่แบบที่ดีของศิษย์

3.5 ครูประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมด้านความเคารพกฎหมายบ้านเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความเมตตา-กรุณา ความสามัคคี และจริยธรรมรวมทุกด้านไม่พบความแตกต่าง ผลที่ได้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ในบางส่วน

การที่พบว่า ครูประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมด้าน

ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมืองแตกต่างกัน เพราะชุมชนที่ตั้งโรงเรียนบางแห่งอยู่ย่านใจกลางเมือง เป็นย่านค้าขาย ย่านธุรกิจ ย่านชุมชนพัฒนา แม้จะอยู่ในกรุงเทพมหานครเหมือนกัน บางชุมชนอยู่ในย่านที่ถนนมีรถติดมาก เหล่านี้เป็นผลสืบเนื่องมาให้คุณคณาจารย์ที่มีพฤติกรรมด้านความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมืองต่างกันได้ เช่น ชุมชนที่อยู่ย่านวังเมืองฯ หนาแน่น รถมอเตอร์ไซด์วิ่งด้วยความเร็วสูง มีสะพานลอยคนข้ามถนน คนก็เรียนรู้ที่จะรักษาชีวิตให้ปลอดภัยโดยการข้ามสะพานลอย บางชุมชนมีลักษณะใกล้เคียงชนบท มีบ้านเรือนอยู่อาศัยมาก ผู้คนสัญจรขวักไขว่ พฤติกรรมปกติจะเป็นพฤติกรรมที่เกิดจากความเคยชินและปฏิบัติตามกันข้ามถนนตามอำเภอใจ วิ่งข้ามรวมกันเป็นกลุ่ม ฯลฯ แม้ว่าครูประถมศึกษาจะมีจริยธรรมและความเป็นครู อย่างไรก็ตาม การกระทำที่เกิดจากความเคยชิน เหล่านี้ถือเป็นค่านิยมของชุมชนและครูประถมศึกษาในชุมชนนั้น

ส่วนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความเมตตากรุณา ความสามัคคี และจริยธรรมรวมทุกด้าน ไม่พบความแตกต่างเพราะครูทุกคนมีความปรารถนาที่จะเป็นครูที่ดีไม่ว่าจะสังกัดกลุ่มโรงเรียนใด ตั้งอยู่สถานที่ใกล้เคียงกันเพียงใด ก็มีความเป็นครู (Self Actualization for Teachers) ไม่แตกต่างกัน ทุกคนได้ศึกษาวิชาครู จิตวิทยา มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาครู มีพื้นฐานบางประการสำหรับการเป็นครูที่ดี เป็นแม่แบบที่ดีของศิษย์

สมมติฐานข้อ 4 กล่าวว่า "นักเรียนประถมศึกษาที่มีเพศ และสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านแตกต่างกัน" ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า

4.1 นักเรียนประถมศึกษาเพศหญิงและเพศชาย มีคะแนนจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 เพราะเด็กอายุ 10-12 ปี ยังอยู่ในระยะวัยเด็กตอนปลาย หรือเพียงเริ่มเป็นวัยรุ่นตอนต้นเป็นวัยรวมพวก และเลียนแบบ มีความต้องการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ยังเป็นขั้นตอนที่ทำตามคัมภีร์รับการถ่ายทอดจากคนใกล้ชิด สิ่งแวดล้อม และทำตามกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่และครูกำหนดไว้ โดยยังไม่มีเอกลักษณ์ ค่านิยมความแตกต่างระหว่างเพศอย่างเด่นชัด ยังคงรวมกลุ่มกัน ยังไม่มีความแตกต่างทางอารมณ์และสังคมอย่างเด่นชัดมากนัก เป็นลักษณะของการทำความเข้าใจกับตนเองได้ กับ

ความสับสนไม่เข้าใจตนเอง จึงยังไม่มี ความแตกต่างระหว่างเพศ

4.2 นักเรียนประถมศึกษาสังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรมด้านความ มีระเบียบวินัย ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมี- เหตุผล ความรักชาติ ความสามัคคี และคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัย- สำคัญ ส่วนจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ และความซื่อสัตย์สุจริต และความเมตตากรุณา พบว่าไม่แตกต่างกัน ผลที่ได้จึงสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4 ในบางส่วน

การที่พบว่านักเรียนประถมศึกษา สังกัดกลุ่มโรงเรียนต่างกัน มีคะแนนจริยธรรม ด้านความมีระเบียบวินัย ความยุติธรรม ความเคารพต่อกฎหมายบ้านเมือง ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรักชาติ ความสามัคคี และคะแนนจริยธรรมรวมทุกด้าน แตกต่างกัน เพราะชุมชนที่ตั้งโรงเรียนต่างกัน และสภาพแวดล้อมทางครอบครัวของนักเรียนแต่ละสังกัด กลุ่มโรงเรียนต่างกัน เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้คะแนนจริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษา ต่างกัน ชุมชนที่ตั้งโรงเรียนแต่ละแห่งจะมีสภาพแวดล้อมในชุมชนธุรกิจ การประกอบอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ การจราจร ฯลฯ ที่แตกต่างกันและความเหมาะสมในการดำเนินชีวิต จึงทำให้โรงเรียนต้องรับนักเรียนในพื้นที่ และผู้ปกครองก็นิยมที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน โรงเรียนใกล้บ้าน จึงมีผลเชื่อมโยงไปถึงอาชีพของผู้ปกครอง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้คะแนนจริยธรรมของนักเรียน ในแต่ละสังกัดกลุ่มโรงเรียน แตกต่างกัน เพราะผู้ที่มีอาชีพหนึ่ง ๆ ก็มีจรรยาบรรณ และจริยธรรมในลักษณะหนึ่ง ฐานะ เศรษฐกิจระดับหนึ่งก็มีจริยธรรมในอีกลักษณะหนึ่ง ดังนั้น ชุมชนที่ตั้งโรงเรียนและสภาพ ครอบครัวที่ต่างกันของนักเรียนทำให้นักเรียนมีคะแนนจริยธรรมแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อ 5 กล่าวว่า "ครูประถมศึกษา มีระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้าน อยู่ในระดับที่ 2 คือ มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง" ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า ครูประถมศึกษา มีระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านอยู่ในระดับที่ 4 คือ มีจริยธรรมเพื่อ ผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ผลที่ได้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5

สมมติฐานข้อ 6 กล่าวว่า "นักเรียนประถมศึกษาที่มีระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้าน อยู่ในระดับที่ 2 คือ มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง" ผลที่ได้จากการศึกษาพบว่า

นักเรียนประถมศึกษาที่มีระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านอยู่ในระดับที่ 4 คือ มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม ผลที่ได้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5

การที่พบว่า ครูและนักเรียน ประถมศึกษามีระดับจริยธรรมรายด้าน และรวมทุกด้าน อยู่ในระดับที่ 4 คือมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม เพราะถึงแม้ว่าทุกวันนี้เรามากจะได้ยินคากล่าวถึงความประพฤติ และการปฏิบัติหน้าที่ของครู อาจารย์ ไปในทางลบมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวที่มาจากสื่อมวลชน ก่อให้เกิดความสะเทือนใจต่อบรรดาครู-อาจารย์ ผู้ที่มีวิญญานของครู เป็นอย่างมาก สิ่งที่ครูอาจารย์ไม่เคยประพฤติปฏิบัติกันมากก็ได้มีผู้ที่ยึดอาชีพครูประพฤติปฏิบัติ จากรายงานประจำปีเกี่ยวกับครู 2528 (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2529 : 27) กล่าวว่า ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่มีครูมากที่สุด คือ 335,215 คน แต่มีครูที่ถูกลงโทษทางวินัยคิดเป็นร้อยละ 0.24 แสดงให้เห็นว่า ความผิดเพี้ยนในความเป็นครู แม้จำนวนน้อยก็เป็นปัญหาใหญ่เนื่องจากสังคมคาดหวังในวิชาชีพครูไว้สูงมาก ทั้งทั้งที่ครูเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยย่อมมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามกระแสบ้าง ก็จะถูกมองว่าเป็นผู้ทำลายวัฒนธรรม เป็นแบบอย่างที่ไม่ดี ฯลฯ สื่อมวลชนก็ประโคมข่าวในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งบางครั้งก็เกินความเป็นจริง

จากการผลการวิจัย พบว่า จริยธรรมของครูประถมศึกษา อยู่ในระดับที่ 4 คือ มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม แสดงให้เห็นว่าครูยังคงยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และประพฤติปฏิบัติอยู่ในศีลธรรมอย่างมั่นคง เป็นแบบอย่าง มีอุดมการณ์และค่านิยมพื้นฐาน มีจรรยาบรรณ ดังที่ สาโรช บัวศรี ได้กล่าวไว้เนื่อง ๆ ถึงผู้เป็นครูว่า ครูจะต้องมีลักษณะ 2 ประเภท คือ เป็นนักปราชญ์ และเป็นผู้ทรงศีล ทั้งนี้เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ นักเขียนรางวัลซีไรท์ (The S.E.A. Write Award) ได้เขียนถึงครูไว้ว่า

ครูคือผู้ชี้แนะทางความคิดเห็น ให้รู้ถูกรู้ผิดคิดอ่านเขียน

ให้รู้ทุกขรู้ยากรู้พากเพียร ให้รู้เปลี่ยนแปลงสู้สร้างงาน

และจากผลการวิจัย พบอีกว่า จริยธรรมของนักเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในระดับที่ 4 คือมีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวมเช่นกัน แสดงให้เห็นว่า ตามทฤษฎีพัฒนาการด้านจริยธรรมของโคลเบอร์ก ระดับที่ 2 จริยธรรมตามกฎเกณฑ์ของสังคม (เป็นเหตุผลของเด็กวัย 9-20 ปี ในระยะนี้เด็กเริ่มเข้าใจและยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม ขึ้นตอน 3 การทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น และขึ้นตอน 4 การเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม เด็กเติบโตขึ้นเริ่มเรียนรู้ว่า การมีชีวิตของเขาต้องพึ่งพาอาศัยคนอื่น ๆ โดยเฉพาะคนในครอบครัวและกลุ่มคนใกล้ชิด เช่น ครูและเพื่อน ดังนั้น พฤติกรรมที่ถูกที่ควรจึงขึ้นอยู่กับค่านิยมของกลุ่มคนเหล่านั้น เป็นส่วนมาก และวงสังคมของวัยรุ่นกว้างขึ้น จากครอบครัวสู่โรงเรียน ไปสู่วงอาชีพการงาน ตลอดจนการเกี่ยวข้องกับชุมชน เด็กเรียนรู้ว่าสังคมหรือชุมชน มีระเบียบกฎเกณฑ์และกฎหมาย ที่ทุกคนในสังคมยึดถือและปฏิบัติ การรักษาระเบียบวินัย และทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม โดยเฉพาะการเคารพเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายจึงเป็นสิ่งที่ดีถูกต้องและควรทำ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2530 : 145) นั้นย่อมแสดงให้เห็นว่า ครูคือผู้ชี้แนะทางความคิด เป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ดังที่เอดเวิร์ด อัลวี จูเนียร์ (Edward Alvey, Jr.) อาจารย์วิทยาลัยแมริวอชิงตันแห่งมหาวิทยาลัยเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา (Mary Washington College of the University of Virginia) ได้กล่าวถึงครูไว้ว่า ครูเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา ดังนั้นครูจะต้องเป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมของสังคม แก่ชนรุ่นใหม่ที่ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติตลอดเวลา นอกจากนั้น ยังต้องพยายามปรับปรุงความสามารถให้แก่ศิษย์ ในการที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกด้วย และท่านพุทธทาสภิกขุ อธิบายว่า ครูคือผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำในด้านจิตหรือด้านวิญญาณ (Spiritual Guide) จึงเป็นผู้ยกสถานะทางวิญญาณของโลก โลกจึงต้องยกย่องบูชาครู ครูจึงต้องเป็นผู้เสียสละ ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังผลตอบแทน (พุทธทาสภิกขุ. 2505 : 2)

จากผลการศึกษาดังกล่าวแล้วแสดงให้เห็นว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมที่สำคัญ เน้นที่ผู้สอนที่จะเป็นแบบอย่าง จริยธรรมของครูมีความสัมพันธ์กับจริยธรรมของนักเรียน อันเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างลำดับจริยธรรม ความสัมพันธ์ของคะแนนจริยธรรมของครูกับของนักเรียน ทราบความแตกต่างของคะแนนจริยธรรม และระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้านของครูและนักเรียนประถมศึกษา ทำให้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงศึกษาธิการ กรมการฝึกหัดครู กรมวิชาการ กรมการศาสนา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ผู้บริหารสถานศึกษา และครู-อาจารย์ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการปลูกฝัง และพัฒนาจริยธรรมทั้งภายในและภายนอกให้มากยิ่งขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งทางสื่อสารมวลชนทุกสาขา เพราะเท่าที่ผ่านมาเห็นว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งแล้ว

2. ครู-อาจารย์ในสถานศึกษา ต้องตระหนักถึงหน้าที่ความเป็นครูและพัฒนาตนเองให้มีคุณค่าด้านต่าง ๆ ทั้งค่านิยม ความสามารถในการประกอบอาชีพ ระเบียบวินัยในสังคม คุณธรรมและจริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามแบบแผนของสังคม

3. ข้อควรสังเกตประการหนึ่งคือ ระดับจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษามิเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 4 และ 5 (ครูและนักเรียนประถมศึกษาที่มีระดับจริยธรรมรายด้านและรวมทุกด้าน อยู่ในระดับที่ 2 มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง) อาจเนื่องมาจากครูและนักเรียนประถมศึกษามีความรู้ ความคิด ถึงความถูกต้องเหมาะสม และลักษณะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในสังคม เข้าใจว่าสิ่งใดดีสิ่งใดถูกต้อง ทำให้ผลการวิจัยพบว่า ครูและนักเรียนประถมศึกษาที่มีจริยธรรมอยู่ในระดับที่ 4 (มีจริยธรรมเพื่อผลประโยชน์ของสังคมส่วนรวม) แต่ในทางปฏิบัติอาจไม่เป็นไปตามความรู้คิดแต่เลือกปฏิบัติตามจริยธรรมภายในของตน จึงควรจะได้มีการศึกษาสังเกตพฤติกรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษาให้เห็นผลที่ชัดเจนว่าสอดคล้องกับพฤติกรรมแท้จริงหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริม หรือปรับเปลี่ยนจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา ให้เหมาะสมเน้นทรัพยากรที่มีค่าพึงประสงค์ของชาติต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล กุ้ประเสริฐ. เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 14. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.
- ก่อ สวัสดิพิณธ์. "อภิปรายจริยธรรมในสังคมไทย," รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคม
ไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี,
2522.
- กาญจนา หาลิตะพันธ์. "วินัยในตนเอง," ใน กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภา, 2510.
- การศาสนา, กรม. คู่มือการศึกษาจริยธรรมระดับอุดมศึกษา ตอนที่ 2. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.
- . คู่มือสอนจริยศึกษาระดับวิทยาลัย (ฉบับทดลอง). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การ-
ศาสนา, 2521.ก
- . ศีลธรรมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2521.ข
- ✓ เกื้อกุล เสพย์ธรรม และคนอื่น ๆ. คู่มือเตรียมสอบไล่ ป.6 สอบเข้า ม.1. กรุงเทพฯ :
อักษราพิพัฒน์, 253๕.
- ✓ โกวิท ประวาลพุกษ์. "การจัดหมู่ประเภทจริยธรรม," แนวทางการศึกษาจริยธรรมไทย.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.
- โกวิท ประวาลพุกษ์ และ ภณิดา คุสกุล. เอกสารการสอนชุดจริยศึกษาหน่วยที่ 1.
พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532
- โกศล มีคุณ. การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม และทักษะในการ
สวมบทบาทของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- โกรนุช ศิริพูล. คู่มือครู. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2531.

- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. "จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะนักปราชญ์,"
ใน จริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, 2522.
- ✓ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. ประกาศคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
เรื่อง ค่านิยมพื้นฐาน. วันที่ 17 มีนาคม 2535.
- ✓ ดิถฤทธิ ปราโมช, ม.ร.ว. "จริยธรรมในสังคมไทย," ใน จริยศึกษา. กรุงเทพฯ :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2522.
- จันทนา เลือดกรุงศรี. การวิเคราะห์องค์ประกอบความทันสมัยด้านจิตใจของครูสังกัด
กรุงเทพมหานคร. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- จินดา อาจันสมาจาร. ปัญหาการสอนจริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่หนึ่งและสอง ในเขตการศึกษา 2.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- เจลิยว บุรีภักดี และคนอื่น ๆ. ลักษณะของครูที่ดี. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2520.
(เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 187).
- ชม ภูมิภาค. "การปลูกฝังความเมตตาครูณา," ใน บทความวิทยุกระจายเสียงการศึกษา
เพื่อคุณธรรม. หน้า 18-19. กรุงเทพฯ : สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย,
2523.
- ชยันต์ วรธนะภูติ และสวัสดิ์ บรรเทิงสุข. "มหาวิทยาลัยกับสังคมไทย," ใน การอุดมศึกษา.
หน้า 71. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- ✓ ชวาล แพรัตกุล และคนอื่น ๆ. หลักสูตรอบรมพิเศษวิชาการวัดผลระยะสั้น. กรุงเทพฯ :
สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร,
2514.
- ชัยพร วิชชาวุธ และคนอื่น ๆ. พฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน ศึกษาตามแนวทาง
จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2527. (โครงการ
วิจัยและสัมมนา เรื่องจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน)

- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่นในตนเอง กับคุณธรรมแห่งพลเมืองดี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ณัฐภา ระกาพล. ผลของการใช้สถานการณ์จำลองที่มีต่อวินัยในห้องเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีนันทบุรี จังหวัดนันทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 และจิตวิทยาจริยธรรม และจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- . เอกสารประกอบการฝึกอบรมการวิจัยขั้นสูงทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินึก. จริยธรรมของเยาวชนไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ดุขฎี ทรัพย์ปรุง. ผลของการใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อน้ำที่การงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดรางบัว กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529. อัดสำเนา.
- ทิพวรรณ กิตติวิบูลย์. การอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. ผลงานบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนาวิราษฎร์ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.

- ธีระพร อูวรรณไณ. เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา หน่วยที่ 1-8. พิมพ์ครั้งที่ 4. นนทบุรี
: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, 2532.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. จิตวิทยาการพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2520.
- บรรจง จันทรสา. ปรัชญากับการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. แนวการอบรมจริยศึกษาโรงเรียน. พระนคร : โรงเรียน
การช่างวุฒศึกษา, 2506.
- ประคอง กรรณสูตร. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
บรรณกิจ, 2525.
- ประวิตร ทับเที่ยง. การศึกษาทัศนคติของเจ้าอาวาส ที่มีต่องานการศึกษานอกโรงเรียนใน
ภาคคณะสงฆ์ 13. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ ประสานมิตร, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. การทดลองใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์
ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.
อัดสำเนา.
- ผจงจิตต์ อธิคมนันทะ. การเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2538.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- พรณี กัณฑรากร. การศึกษาเปรียบเทียบจริยธรรมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีภูมิหลังต่างกัน
ในจังหวัดสงขลา. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่.
กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ✓ พระวรศักดิ์ วรธมโม. ครูกับศีลธรรม. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์, 2522.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล, 2531.

พุทธทาสภิกขุ. "แนวแจจริยธรรม," ใน ปาฐกถาอบรมครูส่วนกลางที่หอประชุมครูสภา.

พระนคร : ม.ป.ท., 2505.

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาจริยศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 25 . อัดสำเนา.

ภัทรา นิคมานนท์. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อการถือศีลห้า ความรู้เกี่ยวกับผิดชอบ วินัยในตนเอง ความเกรงใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.

ยนต์ ชุ่มจิต. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2524.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.

ละเมียด ลิมอักษร. "ประชาธิปไตยในโรงเรียน," ประชาศึกษา. มิถุนายน 2517.

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง. การทดลองใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง.

ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.

 ลาดวน เกษตรสุนทร. ทัศนคติทางจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จังหวัดสตูล. ปรินิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2526. อัดสำเนา.

เลขาธิการครูสภา, สำนักงาน. รายงานประจำปีเกี่ยวกับครู 2528. กรุงเทพฯ :

ฝ่ายวิจัยและประเมินผล, 2529.

วีรวิ จันเกตุ. ผลของสถานการณ์จำลองที่มีต่อความเสียสละของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอินทร์พรชัยอนุสรณ์ จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินิพนธ์ กศ.ม.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

วัฒนา ศรีสัตย์วาจา. ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวล และคุณธรรมบางประการของ

นิสิตมหาวิทยาลัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

- วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์. การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- วารีย์ นิยมธรรม. ผลการใช้เทคนิคแม่แบบจาก "นิทานชาดก" เพื่อพัฒนาพฤติกรรมเชิง
จริยธรรม ในนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. แนวทางการศึกษาจริยธรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2523.
- . แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ :
ม.ป.ท., 2526.
- วิจิต คณิงสุขเกษม และคนอื่น ๆ. หนังสือประกอบการค้นคว้าและอ่านเพิ่มเติม สลน.5.
กรุงเทพฯ : คลังวิชา, 2534.
- วิทย์ วิศทเวทย์. "การจัดหมู่-ประเภทของจริยธรรม," แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.
- สถิต วงศ์สุวรรณค์ และสุชีพ วงศ์สุวรรณค์. ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น,
2515.
- สไบศด พูลนาม. ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้สึกรับผิดชอบ. ปรินิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
อัดสำเนา.
- ✓ สมใจ เขียวสด. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ผลิตผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บังคับบัญชาผู้บริหารสถานศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์
วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2534.
- สมพงษ์ ศิริพัฒน์. ความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความ
รู้สึกผิดชอบ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2517.
อัดสำเนา.

สมศักดิ์ สินธุระเวชอยู่ และคนอื่น ๆ. หนังสือเรียนสมบูรณ์แบบ สอน. ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.

กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2529.

สามัญศึกษา, กรม. รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม
สามัญศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : กองมัธยมศึกษา,
2523.

_____. รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การ
ศาสนา, 2522.

สารภี ธนกรวิทย์. การศึกษาจริยธรรม ความเกรงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองของ
นักเรียนที่พฤติกรรมเชิงนิเสธและนิมาน. ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

✓ สุกีรี เจริญสุข และคนอื่น ๆ. หนังสือเรียนฝึกทักษะและแบบทดสอบ สอน. กรุงเทพฯ :
คลังวิชา, 2533.

สุขทัยธรรมธิดาราช, มหาวิทยาลัย. เอกสารการสอนชุดวิชา พัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู
หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิดาราช, 2530.

✓ สุกีฬ บุญญาภาพ. หนังสือเรียนสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พุทธศักราช 2524.
กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

สุขเชษฐ์ มาเทิ้ม. อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน.
ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2519. อัดสำเนา.

สุปรียา อินทิวโรทัย. ผลการใช้หุ่นเชิดมือเป็น "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความ
เอื้อเฟื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม
ปรินุณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2529. อัดสำเนา.

สุรศักดิ์ สันติธัญญาโชค. การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2521. อัดสำเนา.

- เสนีย์ มีทรัพย์. การเปรียบเทียบความคิดเห็นด้านคุณธรรมนิยม ของครูประถมศึกษา กับ นักศึกษาฝึกหัดครูปีสุดท้าย ในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- เสริมเกียรติ พรหมผุย. อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. อัดสำเนา.
- เสริมวิทย์ ศุกเมธี. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, 2525. อัดสำเนา.
- อวย เกตุสิงห์. "การศึกษารวมจริยา," ใน เอกสารการสัมมนาว่าด้วยจริยศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ. หน้า 147-151. พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2504.
- อนันต์ ศรีโสภณ. หลักการวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2521.
- อนุวัตร คุณแก้ว. การวัดและการพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- อารี พันธุ์มี. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : บริษัท เลิฟแอนลิฟเพรส จำกัด, ม.ป.ป.
- อานวย ทะพิงค์แก และชยันตร์ วรธนฤติ. "จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะนักการศึกษา," การศึกษาแห่งชาติ. 5 : 31-33 ; มิถุนายน-กรกฎาคม 2522.
- เอนกกุล กรี่แสง. เอกสารประกอบคำบรรยาย จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- Alvey, Edward. "Teaching," in Encyclopedia Americana. p.344. Chicago : Encyclopedia Americana, 1983.
- Brown, Roger. Social Psychology. New York : Free Press, 1968.
- Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychological Testing. 3 rd ed. New York : Harper & Row Inc., 1970.

- Edward, Allen Louis. Technique of Attitude Scale Construction.
New York : Appleton-Century-Crofts, 1957.
- G. Hunter. Moderization Peasant Societies. London : Oxford
University Press, 1969.
- Good, C.V. Dictionary of Education. 2nd ed. New York : McGraw-Hill
Book Co., 1964.
- Hoffman, Martin L. "Moral Derelopment," Carmichael's Manual of
Child Psychology. Vol.2. 3rd ed. John Willey & Sons Inc.,
1970.
- Jackkubzak, L.F. and R.H.Walters. "Suggestibility as Dependence
Behavior," Journal of Abnormal and Social Psychology. 1959.
- James R.Test. "A Thearetical Analysis of Moral Judgment Development.
Minnesota : University of Minnesota, 1977.
- Jones, V. and James R. Morris. "Relations of Temperament to the
Choice of Values," Journal of Abnormal Social Psychology.
53 : 345 ; May, 1956.
- Joseph, R.Gusfield. "Tradition and Modernity: Misplaced Polarities
in the study of social Change," in Social Change. n.p., n.d.
- Kay.W. Moral Development. London : Allen and Urwin Ltd., 1970.
- Longman Dictionary of Contemporary. n.p., 1978.
- McMaanis, D.L. "Effeets of peer-models vs. adults-models and social
reinforcement on intentionality of children's moral
Judgments," Journal of Psychology. 87 : 159-170, 1974.
- Mid Larsky, E. Jame H. Bryan and Philip Brickman. "Aversive Approral
: Interactive Effects of Modeling and Reinforcement on
Altruistic Behavior," Child Development. 44 : 321-328 ;
June, 1973.

- National Institute for Educational Research. Education for Humanistic Ethical/Moral and Cultural Values. Tokyo : National Institute for Education Resecarch, 1991.
- New Standard Dictionary of The English Language Vol.2. New York : Funk and Wagnalls, 1961.
- Peck, R.F. and R.J.Harighurst. The Psychology of Character Development. New York : Wiley, 1960.
- Piaget, Jean. The moral Judgement of the Child. Illinois : The Free Press, 1960.
- Sagotsky, Garald et al. "Learning to Cooperate : Effects of Modeling and Direct Instruction," Child Development. 52 : 1037-1042 ; 1981.
- Skinner, B.F. Beyond Freedom and Dignity. New York : Alfred a Knopt, 1971.
- Weber, Christian O. Basic Philosophies of Education. New York : Holt Rinehart and Winston, 1966.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

ที่ ทม 1007/ 1148

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๖ กุมภาพันธ์ 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้บริหารโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมารศรี จันทร์ศรี เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง จริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

ผศ.ประณต เก้าจิม

ประธาน

ผศ.ดร.ปรีชา ชรรมา

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตได้ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 และครู ตอบแบบสอบถาม
วัดจริยธรรม ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามวัดจริยธรรม

แบบสอบถามวัดจริยธรรม

ตอนที่ 1 **แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว**

คำชี้แจง

- แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ให้ผู้ตอบแบบสอบถามขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เป็นข้อมูลส่วนตัวของท่าน ถ้าไม่มีให้เว้นว่างไว้

ตัวอย่าง

1.1 สถานภาพ	สีกิว	☒	ตำ	☐	ขาว
1.2 เพศ		☐	ครู	☐	นักเรียน
1.3 อายุ		☐	ชาย	☐	หญิง
1.4 สถานภาพการปฏิบัติงาน		☐	ต่ำกว่า 40	☐	สูงกว่า 40
1.5 สถานภาพการสมรส		☐	ครูดีเด่น	☐	ครูทั่วไป
1.6 สังกัดกลุ่มโรงเรียน		☐	โสด	☐	ไม่โสด
		☐	ทวาราวดี	☐	อโยธยา
		☐	สุโขทัย	☐	กรุงธน
		☐	รัตนโกสินทร์		

ตอนที่ 2 **แบบสอบถามวัดจริยธรรม**

คำชี้แจง

- แบบสอบถามวัดจริยธรรมเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ
- แบบสอบถามแต่ละข้อไม่มีคำตอบ ถูกหรือผิด
- ให้ผู้ตอบแบบสอบถาม กวาดเครื่องหมาย ✕ ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. ที่เป็นพฤติกรรมที่ท่านเลือกปฏิบัติเพียงพฤติกรรมเดียว

ตัวอย่าง

ไก่อเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขาชอบไก่อมยว แต่โรงเรียนมีระเบียบให้ไก่อมสัน ถ้าท่านเป็นเด็กชายไก่อท่านจะปฏิบัติอย่างไร

ก. ไก่อมยวตามใจชอบ ✕ ไก่อมสันตามระเบียบของโรงเรียน
 ค. ไก่อมสันแต่ปล่อยไก่อให้ยวเล็กน้อย ง. ไก่อด้านหน้าให้มองดูสันแต่ด้านหลังให้ยว

หมายเหตุ

ผลการตอบแบบสอบถามวัดจริยธรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม จะเป็นประโยชน์อย่างสูง ต่อการศึกษาจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา อันเป็นแนวทางในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงสุดของประเทศ ฉะนั้นจึงขอความร่วมมือจาก ท่านให้ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และขอรับรองว่าผลการตอบแบบสอบถาม ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ดังกล่าว โดยที่จะไม่เป็นผลเสียหายแก่ท่านแต่อย่างใด

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
 ผู้วิจัย

ข้อที่	ข้อความถามและแบบสอบถามวัดจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
1.	<p>ชีวิตเป็นหวัด เขาใช้กระดาษทิชชูสิ่งนำมูกเป็นจำนวนมาก ในขณะที่เขาเดิน เที่ยวสวนสาธารณะ ถ้าท่านเป็นชีวิตท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ใช้แล้วก็โยนทิ้งไปเลย</p> <p>ข. เก็บรวมไว้ จะได้ไม่เสียเวลานำไปทิ้งบ่อย ๆ</p> <p>ค. เก็บใส่ถุงผูกปากและใส่ในถุงขยะจะได้ไม่แพร่เชื้อโรค</p> <p>ง. เก็บไว้ทิ้งให้เป็นที่ สะดวกในการจัดเก็บของพนักงาน</p>	4.15
2.	<p>ประวิณาต้องรีบไปดูรถด่วน ขณะที่ขับรถไปถึงสี่แยก ได้รับสัญญาณ ไฟจราจรให้หยุด ถ้าท่านเป็นประวิณา ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. หยุดรถทันทีถ้ามีคนข้ามถนน</p> <p>ข. เร่งรถให้เร็วขึ้นเพื่อให้พ้นสี่แยก</p> <p>ค. หยุดรถทันทีเมื่อได้รับสัญญาณไฟให้หยุด</p> <p>ง. ชะลอความเร็วเพื่อความปลอดภัย แล้วจึงขับต่อไป</p>	5.69
3.	<p>ถ้าปัจจุบันท่านมีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีสิทธิ์ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไม่ไป เพราะไม่มีประโยชน์และเสียเวลา</p> <p>ข. ไปใช้สิทธิ์เลือกคนที่ดีเป็นตัวแทนของเรา</p> <p>ค. ไม่ไปใช้สิทธิ์ แต่ถ้ามีคนนำเงินมาให้ก็จะไป</p> <p>ง. ไปใช้สิทธิ์ เพื่อป้องกันไว้ไม่ให้คนอื่นนำสิทธิ์ของเราไปใช้</p>	2.88
4.	<p>ถ้าเกิดไฟไหม้ชุมชนใกล้บ้านของท่าน แต่บ้านของท่านอยู่ในจุดที่ ปลอดภัยแล้วท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ให้ความช่วยเหลือคนที่รู้จักขอบพอกันเท่านั้น</p> <p>ข. แจ้งเจ้าหน้าที่ดับเพลิง และช่วยอำนวยความสะดวกอื่น ๆ</p> <p>ค. คอยดูแลบ้านของตนเองให้ดี เพราะไฟอาจลุกลามขึ้นมาอีกก็ได้</p> <p>ง. ไปบอกพรรคพวกให้มาชนของดี ๆ ในบ้านที่เจ้าของหนีไฟไปแล้ว</p>	4.00
5.	<p>งานแข่งขันกีฬาของโรงเรียน มาโนชไม่ชอบกีฬา ถ้าท่านเป็นมาโนช ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไปร่วมเป็นกำลังใจพร้อมคนอื่น ๆ</p> <p>ข. ไปดูสถานที่ก่อน ถ้าสบโอกาสแล้วจึงหลบกลับบ้าน</p> <p>ค. ไปชักชวนเพื่อน ๆ มาร่วมเป็นกำลังใจ แล้วจึงไปทำงานอย่างอื่น</p> <p>ง. ใช้เวลาทำงานอื่น ๆ ให้เสร็จเสียก่อน เพราะขาดเราเพียงคนเดียวไม่เป็นไร</p>	5.05

ข้อที่	ข้อคำถามและแบบสอบวัดจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
6.	<p>เมื่อท่านมีหน้าที่รวบรวมงานของเพื่อนส่งทุกเช้าวันจันทร์ แต่เพื่อนสนิทของท่านขอร้องให้นำส่งตอนบ่ายเพราะทำไม่เสร็จ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. แสดงความเสียใจกับเพื่อนคนนั้น และอธิบายถึงหน้าที่ที่ต้องทำ</p> <p>ข. แสดงความเห็นใจ และปฏิบัติตามที่เพื่อนขอร้อง</p> <p>ค. แสดงความเห็นใจ และสัญญาว่า จะนำไปส่งให้ในตอนบ่าย</p> <p>ง. ให้ความช่วยเหลือให้งานเสร็จทันเวลา เราจะได้ไม่บกพร่องด้วย</p>	4.80
7.	<p>ครูสุกณีและครูวิศร่วมกันออกข้อสอบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และครูสุกณีเป็นครูประจำชั้น ป.6/1 ถ้าท่านเป็นครูสุกณีท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไม่บอกข้อสอบกับนักเรียน เพราะกลัวครูวิศรและจะโกรธ</p> <p>ข. ไม่บอกข้อสอบกับนักเรียน เพราะจะทำให้นักเรียนไม่นับถือครูบาอาจารย์</p> <p>ค. ไม่บอกข้อสอบกับนักเรียน เพราะทำข้อสอบเพื่อนำมาใช้วัดความรู้ ความสามารถของนักเรียน</p> <p>ง. บอกเฉพาะ ป.6/1 เพราะเป็นนักเรียนประจำชั้นของเราและกำชับไม่ให้ นักเรียนบอกครู</p>	3.18
8.	<p>น้อยทำข้อสอบซ่อมของครูสวัสดิ์ไม่ได้ จึงไปบอกพี่ชายซึ่งเป็นเพื่อนกับครูให้มาขอร้องครู ถ้าท่านเป็นครูสวัสดิ์ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. แจ้งให้ทราบ ว่า ถ้าตกก็ต้องเรียนซ้ำ เพื่อให้เข้าใจดีขึ้น</p> <p>ข. แจ้งให้ทราบ ว่า การเรียนแบบใหม่ไม่มีการสอบตก จะช่วยแก้ไขให้</p> <p>ค. แจ้งให้ทราบ ว่า ถ้าสอบตกอีกหลาย ๆ คนก็จะช่วยซ่อมและมาสอบใหม่ได้</p> <p>ง. แจ้งให้ทราบ ว่า ไม่เป็นไรถ้าสอบตก จะให้ทำข้อสอบใหม่อีกครั้งให้ไปเตรียมตัวไว้</p>	4.71
9.	<p>เปี้ยกชอบจุดประทัดและดอกไม้ไฟเล่น เพราะคิดว่าคงจะสนุกสนานตื่นเต้น แต่ก็คงจะสร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้อื่น ถ้าท่านเป็นเปี้ยกท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ซื้อมาจุดเล่นเฉพาะวันเทศกาลลอยกระทง</p> <p>ข. ซื้อมาจุดเล่นสนุก ๆ เพราะเป็นสิทธิของเรา</p> <p>ค. ไม่ซื้อมาจุดเล่น เพราะเสียตายเงินของเรา</p> <p>ง. ไม่ซื้อมาจุดเล่น เพราะจะสร้างความรำคาญให้ผู้อื่น</p>	6.81
10.	<p>ชาญวิทย์มีธุระเร่งด่วนต้องเดินทางไปต่างจังหวัดในวันเสาร์ที่มีกิจกรรมพิเศษทางโรงเรียนได้ออกคำสั่งแล้ว ดังนั้นชาญวิทย์จึงขอให้วิทยามาทำงานแทนตน ถ้าท่านเป็นวิทยา ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไม่เป็นไร ตกลงจะมาอยู่แทนให้</p> <p>ข. กิจกรรมครั้งต่อไปชาญวิทย์ต้องมาทำแทน</p> <p>ค. ตกลงมาอยู่แทนให้ เพราะต้องมาโรงเรียนอยู่แล้ว</p> <p>ง. ไม่ว่างมาแทนให้ไม่ได้ เพราะเป็นวันหยุดพักผ่อน</p>	4.48

ข้อที่	ข้อความถามและแบบสอวัตจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
11.	<p>สื่อต่างๆ ให้ข่าวว่าคนเกิดปี "มะ" จะได้รับเคราะห์กรรมต่างๆ ถ้าท่านเกิดปี "มะ" ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. เชื่อว่าเป็นไปได้ จึงต้องทำบุญสะเดาะเคราะห์</p> <p>ข. สอบถามคนที่เกิดปี "มะ" คนอื่นว่าเขาคิดอย่างไร</p> <p>ค. ไม่สนใจ เพราะจะทำให้ยุ่งยากกับตนเอง</p> <p>ง. ช่วยกระตุ้นให้สื่อต่าง ๆ แก่ข่าว เพราะเป็นการทำลายขวัญและทำให้งมงาย</p>	3.29
12.	<p>เมื่อมีผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนำเงินมาให้ท่าน และขอให้ท่านช่วยลงคะแนนให้ด้วย ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ปฏิเสธไม่รับเงิน เพื่อช่วยลดการซื้อสิทธิ์ขายเสียง</p> <p>ข. รับเงินแล้วก็ไปช่วยเหลือเขา เพราะคนไหน ๆ ก็ดีเหมือนกัน</p> <p>ค. รับเงินแล้วและไม่เลือก เพื่อให้เขาไม่ได้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>ง. รับเงินแล้วเลือกคนที่เห็นว่าดีและเหมาะสม</p>	6.06
13.	<p>นรินทร์กับเตซาเป็นเพื่อนบ้านกัน นรินทร์ทราบว่าเตซาป่วยและกำลังตกงาน ถ้าท่านเป็นนรินทร์ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. เฉย ๆ เป็นเรื่องส่วนตัว</p> <p>ข. ให้ความเห็นใจ ถ้ามาขอร้องให้ช่วยก็ช่วย</p> <p>ค. ปล่อยให้พยายามอดทน ท างานทำให้ได้ จะได้ไม่ต้องคอยช่วยเหลือ</p> <p>ง. ช่วยค่ารักษาพยาบาล และถ้ามีโอกาสก็ช่วยหางานให้อีกทางหนึ่ง</p>	4.04
14.	<p>โรงเรียนได้จัดงานชุมนุมศิษย์เก่าขึ้น โดยขอความร่วมมือจากปรีชา ซึ่งเป็นรุ่นพี่และเพื่อนๆ ถ้าท่านเป็นปรีชาท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไปร่วมงานและช่วยประสานงานให้งานราบรื่น</p> <p>ข. ไปร่วมงาน เพราะต่อไปจะได้พึ่งพาคนอื่น ๆ บ้าง</p> <p>ค. ไปร่วมงานและพยายามให้อาจารย์ได้เห็นว่ามีส่วนร่วมและเป็นคนสำคัญ</p> <p>ง. ไปร่วมงานพร้อมที่ทำตัวเป็นรุ่นพี่และที่ปรึกษาแก่รุ่นน้องทุกคน</p>	5.49
15.	<p>สุจิตร์กับเพื่อน ๆ ช่วยกันจัดงานนิมไทย แต่ผลงานไม่เป็นที่น่าพอใจ ได้รับคำตำหนิมากมาย ถ้าท่านเป็นสุจิตร์ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ประชุมปรึกษาหารือเรื่องข้อบกพร่องต่างๆ สำหรับจัดงานครั้งต่อไป</p> <p>ข. หาสาเหตุของความบกพร่อง ผิดพลาด พร้อมทั้งเรียกประชุมเพื่อน ๆ</p> <p>ค. ทำความเข้าใจกับเพื่อน ๆ และคณะกรรมการ พร้อมทั้งปลอบใจตนเองให้ทำงานต่อ</p> <p>ง. ชี้แจงวิธีการจัดนิทรรศการของเพื่อนแต่ละคน ที่ไม่ค่อยให้ความร่วมมือช่วยงานแก่คณะกรรมการประเมินผลการจัดงานครั้งนี้</p>	4.57

ข้อที่	ข้อความคำถามและแบบสอบวัดจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
16.	<p>ปอ, แตน, เก้ง และอีม จะไปนั่งคุยกันในห้องสมุด ถ้าเขาชวนท่านไปร่วมวงด้วย ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ร่วมวงด้วย โดยพยายามหาคนที่มีคนน้อยและไม่รู้จักเรา</p> <p>ข. เสนอแนะให้เปลี่ยนสถานที่ที่เหมาะสมในการนั่งคุย</p> <p>ค. ร่วมวงด้วย เพราะห้องสมุดเป็นที่สงบเงียบ เหมาะสมในการนั่งคุย</p> <p>ง. ร่วมวงด้วยพร้อมทั้งบอกเพื่อนให้คุยเบา ๆ เพราะรบกวนผู้อื่น</p>	4.91
17.	<p>ทัศนีย์จะรีบไปดูรถเช่าขับรดไปชนรถของสมใจที่จอดอยู่ได้รับความเสียหาย ถ้าท่านเป็นทัศนีย์ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ชดใช้ให้ แต่ให้สมใจออกเงินไปก่อน แล้วจึงผ่อนชำระเป็นงวด ๆ</p> <p>ข. ไม่ชดใช้ค่าเสียหาย เพราะอ้างว่า สมใจจอดตรงผิดกฎหมายไม่เปิดสัญญาณไฟ</p> <p>ค. ยอมชดใช้ค่าเสียหายเพราะเป็นความผิดพลาดของตนเอง</p> <p>ง. พยายามอธิบายให้ทัศนีย์เห็นว่า เป็นความผิดของเขาเองจะได้ไม่ต้องชดใช้</p>	4.59
18.	<p>มีทินได้รับมอบหมายให้แจกของช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย เมื่อจับฉลากของแล้วปรากฏว่า หมูบ้านของมีทินจะได้ของชุดที่น้อยกว่า ถ้าท่านเป็นมีทินท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. แจกตามที่ได้กำหนดไปแล้ว</p> <p>ข. เปลี่ยนเป็นชุดที่ได้มากกว่า</p> <p>ค. แจกสลับกัน เพราะหมูบ้านของเราจะได้ของมากขึ้น</p> <p>ง. แจกสลับกัน เพื่อให้ชาวบ้านพอใจเรา</p>	6.05
19.	<p>มะลิเป็นแม่ค้าขายของริมทางเท้า ซึ่งมีคนสัญจรไปมามากมาย ทำให้ขายสินค้าได้จำนวนมาก แต่ถูกเจ้าหน้าที่ไล่เสมอ ถ้าท่านเป็นมะลิ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. เปลี่ยนที่ขายไปเรื่อย ๆ จะได้ไม่ถูกไล่</p> <p>ข. ขายราคาแพงมากขึ้น เพราะต้องเสี่ยงต่อการถูกจับ</p> <p>ค. ไปหาที่ขายใหม่ตามแผงลอยในตลาด จะได้ไม่กีดขวางการจราจร</p> <p>ง. ขายที่เดิมแต่ขายให้ถูกลงจะได้หมดเร็ว ๆ และพยายามหลบไม่ให้กีดขวางการจราจร</p>	5.95
20.	<p>เมื่อใกล้ถึงงานนิทรรศการของโรงเรียน ครูใหญ่นัดให้เปรมปรีดีมาช่วยงานในวันเสาร์ แต่เปรมปรีดีจะไปเที่ยวกับเพื่อน ๆ ถ้าท่านเป็นเปรมปรีดีท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ขอเลื่อนเป็นวันเสาร์หน้า</p> <p>ข. มาช่วยงานก่อน ถ้ามีคนมาช่วยมากจึงปลีกตัวไปเที่ยวได้</p> <p>ค. ขอให้ครูใหญ่และสมาชิกช่วยกันทำไปพราง ๆ ก่อน</p> <p>ง. เลื่อนนัดกับเพื่อน และมาช่วยงานนิทรรศการก่อน</p>	6.13

ข้อที่	ข้อความถามและแบบสอวัตจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
21.	<p>วันทนีถูกหัวหน้าเรียกไปต่าหนี ประพฤติตนไม่เหมาะสม สมควรแก้ไข ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ววันทนีประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องเหมาะสมดีอยู่แล้ว ถ้าท่านเป็นวันทนี ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. เปลี่ยนแปลงแก้ไขบางอย่าง เพื่อให้หัวหน้าพอใจ</p> <p>ข. เปลี่ยนแปลงแก้ไขตามที่หัวหน้าบอกทั้งหมด</p> <p>ค. ไม่ต้องแก้ไข แต่ชี้แจงความถูกต้องเหมาะสมเป็นเรื่อง ๆ</p> <p>ง. แก้ไขตามความเหมาะสมเป็นเรื่อง ๆ</p>	2.51
22.	<p>พงษ์พัฒน์ทราบโดยบังเอิญว่ามีการซื้อขายยาบ้าที่หลังวัดในชุมชนที่พักอาศัย ถ้าท่านเป็นพงษ์พัฒน์ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไม่สนใจ เพราะไม่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรา</p> <p>ข. แจ้งตำรวจ เพื่อจะได้รางวัลนำจับ</p> <p>ค. แจ้งตำรวจ เพื่อไม่ให้ยาบ้าระบาดเข้ามาในชุมชนของเรา</p> <p>ง. แจ้งตำรวจเพื่อช่วยกันทำลาย เพื่อช่วยให้สังคมดีขึ้น</p>	4.94
23.	<p>จรรยา มีฐานะไม่ดี เขาได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบเรื่องเงิน เมื่อเกิดเงินหายไปจำนวนหนึ่ง ถ้าท่านเป็นจรรยา ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ชดใช้ และค้นหาสาเหตุเพื่อหาทางป้องกัน</p> <p>ข. พยายามไม่เอ่ยถึงเรื่องนี้ ให้เป็นความลับไปเลย</p> <p>ค. ทารือกับคณะกรรมการเพื่อหาทางป้องกันแก้ไขไม่ให้เกิดขึ้นอีก</p> <p>ง. ให้คณะกรรมการช่วยกันชดใช้เงินที่หายไปเพื่อตนจะได้เสียเงินน้อยลง</p>	5.44
24.	<p>ตามมติที่ประชุมของโรงเรียน ให้ถูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด แต่งเครื่องแบบทุกวันพุธ แต่สมาชิกส่วนใหญ่ไม่แต่งเครื่องแบบ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. แต่งเครื่องแบบแม้คนส่วนใหญ่จะไม่แต่ง</p> <p>ข. แต่งเครื่องแบบ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่คนอื่น ๆ</p> <p>ค. ไม่แต่งเครื่องแบบ เพราะคนส่วนใหญ่ปฏิบัติเช่นนั้น</p> <p>ง. ไม่แต่งเครื่องแบบ เพราะเกรงว่าจะแตกต่างจากคนอื่น</p>	5.08
25.	<p>รินฤดีไปชื้อของที่ร้านสหกรณ์ของโรงเรียน ซึ่งรินฤดีเป็นสมาชิกอยู่ด้วย เมื่อจ่ายเงินแล้ว เจ้าหน้าที่สหกรณ์ทอนเงินเกิน ถ้าท่านเป็นรินฤดีท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไม่คืน เพราะจะได้นำไปชื้อของอย่างอื่น</p> <p>ข. คืนเงินที่เกินเพราะถือว่าไม่ใช่เงินของเรา</p> <p>ค. คืนเงินที่เกินทันที เพราะกลัวเขาสงสัยและถูกจับได้</p> <p>ง. ไม่คืนเงินที่เกิน เพราะเป็นสมาชิกสหกรณ์ก็ถือเป็นเงินปันผล</p>	4.63

ข้อที่	ข้อความถามและแบบสอบวัดจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
26.	<p>ถ้าท่านเป็นกรรมการคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุนเรียนต่อ ม.1 โดยไม่ต้องสอบ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. เลือกนักเรียนในชั้นที่เราเป็นครูประจำชั้นก่อน</p> <p>ข. คัดเลือกนักเรียนที่มีความประพฤติดีแต่ยากจน</p> <p>ค. คัดเลือกนักเรียนที่มีบุตรหลานของครูในโรงเรียนก่อน</p> <p>ง. คัดเลือกนักเรียนที่ผู้ปกครองสามารถบริจาคเงินช่วยเหลือโรงเรียนได้มากที่สุดก่อน</p>	4.70
27.	<p>วิชัยทำธุรกิจส่วนตัวมีผลกำไรอยู่ในฐานะร่ำรวย แต่วิชัยไม่เคยเสียภาษีเงินได้ ถ้าท่านเป็นวิชัยท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. แจ้งยอดรายได้ตามความเป็นจริงเพื่อเสียภาษี</p> <p>ข. รอให้กรมสรรพากรแจ้งยอดมาจึงไปเสียภาษี</p> <p>ค. ไม่จำเป็นต้องรีบไปเสียภาษี เพราะต่อไปสรรพากรก็ต้องยื่นฟ้อง แล้วจึงไปเสีย</p> <p>ง. ทหาวิธีเลี่ยงภาษีให้ได้</p>	6.69
28.	<p>ครูใหญ่มอบหมายให้สมาชิกชมรมอนุรักษวัฒนธรรมชาติ จัดงานแสดงผลงานโดยสมาชิกพร้อมใจกันให้ท่านเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมด ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไม่รับและขอลองตัว ถ้าให้เป็นผู้รับผิดชอบ จะไม่ให้ความร่วมมือเลย</p> <p>ข. ไม่รับ แต่ถ้าไม่มีผู้รับผิดชอบจริง ๆ ก็คงจะยอมเพื่อให้งานสำเร็จ</p> <p>ค. รับและยินดีที่จะทำงานอย่างเต็มความสามารถเท่าที่จะทำได้ตามที่ได้รับความไว้วางใจ</p> <p>ง. รับและยินดีที่จะทำงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้งานสำเร็จ แม้จะไม่ได้เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง</p>	3.57
29.	<p>สโบซคได้รับจดหมาย ซึ่งมีข้อความให้ลอกหรือสำเนาจดหมาย ส่งต่อให้ใครก็ได้อีก 10 คน และหากไม่ทำตามจะได้รับอันตรายหรือมีเหตุร้าย ถ้าท่านเป็นสโบซค ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ทำก็ดี เพราะอาจทำให้สบายใจขึ้น</p> <p>ข. ไม่ทำเพราะเสียเวลาและค่าใช้จ่าย</p> <p>ค. ไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญเพราะเป็นไปไม่ได้</p> <p>ง. รับผิดชอบต่อผู้ส่งเพื่อให้ได้ไม่เกิดอันตราย</p>	6.37
30.	<p>บุรินทร์ได้รับมอบพระบรมฉายาลักษณ์ของพระเจ้าอยู่หัวและพระราชินี ถ้าท่านเป็นบุรินทร์ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ติดไว้ใกล้รูปของเราในหัวนอน จะได้ดูทุกวัน</p> <p>ข. ติดตั้งไว้ที่สูงพอสมควรเพื่อยกย่องขึ้นชม</p> <p>ค. ติดไว้ร่วมกับรูปปู่ย่าตายายของเราเพื่อกราบไหว้ทุกคืน</p> <p>ง. ติดไว้ที่ใดก็ได้ เพราะปัจจุบันพระบรมฉายาลักษณ์มีทั่วไปมากมาย</p>	6.28

ข้อที่	ข้อความถามและแบบสอบวัดจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
31.	<p>ณรงค์สังเกตเห็นจันดี แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าเก่า ๆ และตอนกลางวันไม่รับประทานอาหารกลางวัน และทราบอีกด้วยว่าฐานะยากจน ถ้าท่านเป็นณรงค์ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. แบ่งอาหารกลางวันให้รับประทาน</p> <p>ข. ถ้ามีอะไรที่จะช่วยได้ก็จะช่วยด้วยความยินดี</p> <p>ค. ช่วยให้เขามุ่งงานพิเศษทำ เพื่อเขาจะได้ช่วยตนเองได้</p> <p>ง. ไม่สนใจที่จะช่วยเหลือ</p>	3.86
32.	<p>ถ้าโรงเรียนของท่านมีร้านค้าสหกรณ์ที่ร่วมกันจัดตั้งขึ้น ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ช่วยกันซื้อของในร้านสหกรณ์เพื่อให้โรงเรียนได้รับประโยชน์</p> <p>ข. ซื้อของในร้านค้าสหกรณ์ เพราะจะได้รับเงินปันผล</p> <p>ค. ซื้อของในร้านค้าสหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์มั่นคงเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนรวม</p> <p>ง. ไม่สนใจที่จะซื้อของในร้านสหกรณ์</p>	9.21
33.	<p>มณฑิรรับทำของขวัญพิเศษอย่างหนึ่งให้เสร็จภายใน 10 วัน เพื่อมอบให้ผู้ใหญ่ท่านหนึ่ง ถ้าท่านเป็นมณฑิรท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ทำในเวลาว่างเท่าที่จะทำได้</p> <p>ข. รับทำทันทีที่ได้รับงานเพื่อจะได้มีเวลาแก้ไข</p> <p>ค. ทำไปเรื่อยๆ ให้พอดี 10 วัน จะได้ไม่ต้องรับงานอื่นอีก</p> <p>ง. ทำให้เสร็จภายใน 10 วัน เพื่อหุ้มคณะจะได้ไม่เสียหาย</p>	4.96
34.	<p>มยุรีตื่นนอนแต่เช้าเพื่อมาโรงเรียน และมารับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียน แต่เนื่องจากรถติดมาก พอมาถึงโรงเรียนสัญญาณเข้าแถวก็ดังขึ้น ถ้าท่านเป็นมยุรีท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. รีบไปรับประทานอาหารเช้าก่อน</p> <p>ข. มาเข้าแถวก่อน และดื่มนมเป็นอาหารเช้าแทน</p> <p>ค. มาเข้าแถวก่อน แล้วจึงไปรับประทานอาหารเช้า</p> <p>ง. มาเข้าแถวก่อนแล้วจึงแจ้งความจำเป็นที่จะต้องไปรับประทานอาหารเช้า</p>	8.40
35.	<p>เจ้าหน้าที่ตำรวจจับผู้ร้ายชิงทรัพย์ได้ ประวิทย์เป็นผู้เห็นเหตุการณ์ เจ้าหน้าที่เชิญประวิทย์ไปสอบปากคำ ถ้าท่านเป็นประวิทย์ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ให้การว่าไม่ได้อยู่ในเหตุการณ์</p> <p>ข. ให้การยืนยันว่าผู้ที่ตำรวจจับได้คือคนร้าย เพื่อเป็นตัวอย่างให้คนกล้าช่วย</p> <p>ค. ปฏิเสธที่จะตอบคำถามเพราะเกรงอันตราย</p> <p>ง. ให้การยืนยันว่าผู้ที่ตำรวจจับได้คือคนร้าย เพื่อให้ตำรวจมีพยานสามารถจับคนร้ายได้</p>	5.43

ข้อที่	ข้อความถามและแบบสอบวัดจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
36.	<p>เพชรเป็นเด็กเกียจคร้าน มักไม่ทำการบ้านโดยไม่หวั่นเกรงการถูกลงโทษ วันหนึ่งเพชรมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเอ้ เนื่องจากเอ้พูดจาล้อเลียนตาถ่างเพชร ถ้าท่านเป็นครูท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ลงโทษเอ้ เพราะเป็นต้นเหตุของการทะเลาะวิวาท</p> <p>ข. ลงโทษเพชร เพราะสิ่งที่พูดนั้นเป็นความจริง</p> <p>ค. ลงโทษทั้งสองคน แต่ลงโทษเอ้มากกว่าเพราะเป็นต้นเหตุ</p> <p>ง. ลงโทษทั้งสองคน แต่ลงโทษเพชรมากกว่าเพราะเห็นว่าเป็นเด็กมีปัญหา</p>	9.24
37.	<p>เมื่อท่านอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์แล้วท่านต้องไปทำบัตรประจำตัวประชาชน ในกรณีที่ท่านมีบัตรประจำตัวประชาชนแล้วบัตรของท่านหมดอายุ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไปทำบัตรใหม่เมื่อต้องการใช้บัตรในการติดต่อราชการ</p> <p>ข. ไปทำเมื่อมีเวลาว่างแล้ว เพราะโดยปกติบัตรประชาชนไม่ได้ใช้อะไรพวกไว้เฉยๆ</p> <p>ค. ไปทำบัตรใหม่เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ถูกต้องและสมบูรณ์</p> <p>ง. ไปทำบัตรใหม่ในวันที่บัตรหมดอายุ เพื่อสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่</p>	6.24
38.	<p>ท่านปฏิบัติอย่างไรในเรื่องการบริจาคโลหิต</p> <p>ก. บริจาคเพราะต้องการได้รับการยกย่อง</p> <p>ข. บริจาคให้ด้วยความเต็มใจเพื่อช่วยเหลือผู้ป่วยทุกคน</p> <p>ค. บริจาคให้กับคนที่รู้จักหรือญาติ</p> <p>ง. ไม่บริจาค เพราะไม่มีประโยชน์</p>	6.03
39.	<p>สิทธิชัยได้ทราบมาว่าผู้ใหญ่ไม่ชอบตนจึงพยายามหลบหน้า ถ้าท่านเป็นสิทธิชัย ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไม่สนใจ เพราะเรื่องนี้ไม่กระทบกระเทือนต่อคนอื่น ๆ</p> <p>ข. หลีกเลี้ยงบ้าง เพราะอาจช่วยลดปัญหาที่จะเกิดขึ้นได้</p> <p>ค. หลบหน้าให้พ้น ๆ เพราะเรื่องที่ทราบมามักจะเป็นความจริง</p> <p>ง. หาทางแก้ไขปรับปรุง ส่วนที่ว่าท่านไม่ชอบ และเมื่อพบก็แสดงความเคารพ</p>	5.49
40.	<p>เบิร์ดเดินอยู่หน้าสถานที่ราชการ 8.00 น. เจ้าหน้าที่กำลังชักธงชาติขึ้นสู่ยอดเสา ถ้าท่านเป็นเบิร์ด ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. เดินตามปกติ เพราะไม่เกี่ยวกับเรา</p> <p>ข. หลบหรือหยุดที่ใดก่อนก็ได้ จะได้ไม่ถูกคนอื่นตำหนิ</p> <p>ค. ยืนตรงเคารพธงชาติด้วย เพราะเราเป็นคนไทย</p> <p>ง. ยืนตรงเคารพธงชาติ เพราะคนอื่น ๆ ก็ยืน</p>	6.35

ข้อที่	ข้อความถามและแบบสอบถามวัดจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
41.	<p>จิตราภิวิยะดาอยู่โรงเรียนเดียวกัน และบ้านก็อยู่ใกล้กัน จิตราภิใช้รดส่วนตัว วิยะดาขึ้นรถประจำทาง ขณะที่จิตรากำลังจะออกจากบ้าน วิยะดาก็เดินมาพอดี ถ้าท่านเป็นจิตราท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. รีบไปด้วย เพื่อแสดงน้ำใจ</p> <p>ข. ทักทายตามปกติ เพราะเขาไปรถประจำทางอยู่แล้ว</p> <p>ค. รีบไปด้วย เพราะเพื่อจะได้ไม่ลำบากและเราได้ทำประโยชน์ด้วย</p> <p>ง. รีบไปด้วย เพราะไปทางเดียวกันอยู่แล้ว และรู้จักกัน</p>	6.49
42.	<p>เมื่อมีการพัฒนาชุมชน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไม่สนใจ เพราะมีงานอื่นทำอีกมาก</p> <p>ข. ช่วยประชาสัมพันธ์สนับสนุนและไปร่วมงาน</p> <p>ค. ไปร่วมงานแต่เลือกงานเบา ๆ</p> <p>ง. ไปร่วมงานและเมื่อเห็นว่ามีคนมากพอแล้วก็ขอตัวกลับ</p>	6.27
43.	<p>นายชมไปเที่ยวงานลอยกระทงดีก จึงตื่นสาย ถ้าท่านเป็นนายชม ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ไป เพราะจะได้ไม่ต้องลา</p> <p>ข. ไป เพราะคนอื่นจะได้ไม่ต้องทำงานแทน</p> <p>ค. ไปให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้</p> <p>ง. ไม่ไปดีกว่า เพราะอย่างไรก็สาย</p>	5.04
44.	<p>โรงเรียนมีกฎห้ามออกนอกบริเวณโรงเรียนในเวลา 8.30-15.30 ถ้าท่านมีธุระด่วน ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ขออนุญาตและบอกความจำเป็น</p> <p>ข. สั่งไว้ให้เพื่อนไปบอกแทนและรีบไป</p> <p>ค. รีบไปทันที เพราะมีธุระด่วน</p> <p>ง. รีบไปทำธุระให้เสร็จแล้ว กลับมาแจ้งให้โรงเรียนทราบ</p>	7.32
45.	<p>กานดาไปซื้อของในห้างสรรพสินค้า พนักงานขายทอนเงินเกิน ถ้าท่านเป็นกานดา ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ดีใจ รีบเก็บเงินใส่กระเป๋าทันที</p> <p>ข. บอกให้พนักงานทราบเพื่อให้คนอื่นเห็นว่าเป็นคนดี</p> <p>ค. บอกให้พนักงานทราบ เพื่อเขาจะได้ไม่เดือดร้อนที่หลังเมื่อเงินขาด</p> <p>ง. บอกให้พนักงานทราบ และคืนเงินส่วนที่ไม่ใช่ของเรา</p>	6.62

ข้อที่	ข้อคำถามและแบบสอบวัดจริยธรรม	ค่าอำนาจจำแนก
46.	<p>ถ้าเป็นลูกคุณกันยาและแดงเป็นลูกเลี้ยง ทั้งสองเรียนชั้น ป.6 เหมือนกัน พอสิ้นปี พ่อไม่สามารถให้ลูกทั้งสองคนเรียนพร้อมกันได้</p> <p>ถ้าท่านเป็นคุณกันยา ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. พิจารณาความพร้อมตามความเหมาะสมหลายด้าน</p> <p>ข. ให้แดงเรียนก่อน เพราะเกรงคนอื่นจะว่าไม่รักลูกเลี้ยง</p> <p>ค. ให้ดำเรียนก่อน เพราะแม่ต้องสนับสนุนลูกของตนก่อน</p> <p>ง. ให้หยุดเรียนทั้งสองคนเพื่อความยุติธรรม</p>	7.75
47.	<p>เมื่อมีประกาศแจ้งให้ทราบว่ามีการรับสมัครทุนเรียนดีและยากจน ครอบครัวยกของพิชิตมีฐานะปานกลาง พอกินพอใช้และศึกษาเล่าเรียนได้ ถ้าท่านเป็นพิชิต ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. สมัครเข้ารับการคัดเลือกทันที</p> <p>ข. ไม่สมัครเพื่อให้คนอื่นที่มีฐานะด้อยกว่ามีโอกาส</p> <p>ค. สมัครก่อนและสละสิทธิ์ทีหลัง เพื่อให้เห็นว่าเป็นคนดี</p> <p>ง. ไม่สมัคร เพราะจะได้ช่วยให้คนมีการศึกษามากขึ้น</p>	4.92
48.	<p>ถ้าท่านเป็นตำรวจ จับผู้ค้าของหนีภาษีได้พร้อมของกลาง ท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ยึดของกลางเอาไว้ใช้ส่วนตัว</p> <p>ข. ยึดของกลางส่งให้ทางราชการต่อไป</p> <p>ค. ยึดของกลางส่งให้ลูกน้องในหน่วยงานใช้</p> <p>ง. ยึดของกลางให้เสียค่าปรับ และคืนของ</p>	5.84
49.	<p>กาญจนาเลี้ยงสุนัขไว้เฝ้าบ้าน แต่ของในบ้านถูกขโมย เขาจึงไล่สุนัขออกจากบ้าน</p> <p>ถ้าท่านเป็นกาญจนาท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. ให้มันอยู่ในบ้านตามเดิม เพราะเป็นสัตว์เลี้ยงของเรา</p> <p>ข. ไล่ไปให้พ้นประตู เพราะเลี้ยงไว้ก็ไม่มีประโยชน์</p> <p>ค. ให้มันอยู่ในบ้านตามเดิม เพราะกลัวเพื่อนบ้านจะรำคาญ</p> <p>ง. ให้มันเข้ามาอยู่ในบ้าน เพราะถึงอย่างไรก็มีประโยชน์อยู่บ้าง</p>	3.58
50.	<p>พิศาลขับรถไปต่างจังหวัด ระหว่างทางไปพบรถของสมาชิกชมรมเดียวกัน ยางแบนขับต่อไปไม่ได้ ถ้าท่านเป็นพิศาลท่านจะปฏิบัติอย่างไร</p> <p>ก. หยุดรถลงไปถาม เพื่อแสดงว่ามีน้ำใจ</p> <p>ข. หยุดรถช่วยเหลือ เพราะเป็นคนชมรมเดียวกัน</p> <p>ค. หยุดรถช่วยเหลือ เพราะเป็นคนรู้จักกัน</p> <p>ง. เดินทางตามปกติ เพราะช่วยเหลือ อาจทำให้มีปัญหาได้</p>	5.39

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางมารศรี ชื่อสกุล จันทรัมย์
 เกิดวันที่ 10 เดือนกันยายน พ.ศ.2497
 สถานที่เกิด จังหวัดอ่างทอง
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 10/371 ซอยนวลจันทร์ ถนนสุขุมวิท 1 แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม
 . จังหวัดกรุงเทพมหานคร
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 75 ซอยวัชรพล ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง
 เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220
 ประวัติการศึกษา พ.ศ.2516 ป.กศ. จากวิทยาลัยครูธนบุรี
 พ.ศ.2522 พม. กองส่งเสริมวิทยฐานะ กระทรวงศึกษาธิการ
 พ.ศ.2530 ศษ.บ. (มัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย)
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช
 พ.ศ.2540 กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ)
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร